

Tawureta Munsa

Lewi Serexedubē Bōnsōe xa

Seriye

Masenyi nde yi Kitaabui xa

fe ra

Alatala naxa a xa seriye masen a xa jama bē Annabi Munsa saabui ra. Na seriye səbəxi kitaabui suuli kui naxee birin nalanxi xili falama «Tawureta Munsa.» Isirayila fōləxi ki naxə nun e biraxi seriye naxan fōxə ra, na birin səbəxi na kitaabuie nan kui.

«Lewi Serexedubē bōnsōe xa Seriye» findixi kitaabui saxan nde nan na Tawureta Munsa kui. A səbəxi mixie nan bē naxee nu Ala xa wali rabama Isirayilakae ya ma. Na mixie findixi Lewi bōnsōe nan na. Lewi nu findixi Annabi Yaxuba xa di nde nan na. Ala nu bara yaamari fi a Lewi xa die xa findi salide walikəe nun serexedubēe ra.

A nu lanma Ala xa wali xa raba a raba ki ma. Na kui Annabi Munsa naxa na birin səbəxi kitaabui kui alako diine yareratie nun Isirayila jama xa na seriye kolon, e xa bira na fōxə ra. Fe gbegbe səbəxi yi kitaabui kui sərəxəe xa fe ra. Ala nu wama nee xa ba e ba ki ma. A man naxa wa adama xa jərə seniyənyi kui, alç Ala nu wama a xən ma ki naxə a xa jama bē. A yaamari wuyaxi fixi nə alako adama xa Ala waxənfe kolon.

To mixie nōma lənni gbegbe tode yi kitaabui kui. Won xa a kolon Alatala mu yaamarie fixi

mixie ma fufafu. Xa Ala bara səriye nde so adama yi ra, a na rabaxi fe nde nan ma. Ala wama a xa mixie xa səniyen barima a a kolon e həeri nan toma na kira səniyenxi xən ma. Xa won bira Ala xa marasi fəxə ra, won fe fanyi sətəma ne dunija, won man a sətə aligiyama. Ala xa won mali alako janige xa lu won bərə kui, won xa dunija igiri alə won Daa Marigi won nasixi ki naxə. Amina.

Tawureta Munsa Lewi Sereqedubə Bənsəs xa Səriye

Sereqə gan daaxi

¹ Alatala naxa Annabi Munsa xili a xa hərəməlingira kui, a a masen a bə, ² «A fala Isirayilikae bə, naxan na wa sereqə bafe n tan Alatala bə, a xa xuruse lanma xa na mu a ra xuruse xungbe ba. ³ Xa a wama xuruse xungbe nan bafe sereqə gan daaxi ra, fo a xa findi tuura ra lanyuru mu na naxan ma. A xa fa na ra n tan Alatala xa hərəməlingira sode də ra, alako n xa a tongo. ⁴ Sereqəba xa a bəlexə sa xuruse xun tagi, alako n tan Alatala xa na sereqə tongo, a xa findi a xunsare ra a xa yunubi xa fe ra. ⁵ Na tuura xa faxa n tan Alatala ya i. Haruna xa di sereqedubəe xa fa na tuura wuli ra, e xa a kasan sereqəbade səetie ma, sereqəbade naxan na n ma hərəməlingira sode də ra. ⁶ E xa tuura bura, e fa a isəgə. ⁷ Haruna xa di sereqedubəe xa yege radəxə, e tə radəxə. ⁸ E man xa sereqə sube, a xunyi, nun a ture sa tə i sereqəbade. ⁹ A furingə

nun a sanyie xa raxa. Serexedube xa na birin gan serexebade. Serexe gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

¹⁰ «Xa mixi wama serexe gan daaxi bafe xuruse lanma ra, a xa findi yexxe kontonyi ra, xa na mu a ra sikote, lanyuru mu na naxan ma. ¹¹ Serexeba xa na kɔn naxaba serexebade kɔɔla mabiri n tan Alatala ya i. Haruna xa di serexedubee xa a wuli tongo, e xa a kasan serexebade seetie ma. ¹² E na ge sube ixabade, serexedube xa a sube, a xunyi, nun a ture sa te serexebade fari. ¹³ Serexeba xa serexe furinge nun a sanyie raxa. Serexedube xa na birin gan serexebade. Serexe gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

¹⁴ «Xa a wama xɔni bafe serexe gan daaxi ra n tan Alatala be, fo a xa findi kolokonde nan na, xa na mu a ra ganbe yore ra. ¹⁵ Serexedube xa fa a ra serexebade, a a xunyi bolon a de i, a a sa te, a a gan. A wuli xa ifili serexebade seetie ma. ¹⁶ A xa a gemε boɔtɔ ba, a a wole te i xube xun, serexebade sogetede mabiri ra. ¹⁷ Serexedube xa a suxu a gabutenyie ma, a a iboo. A xa a gan, a findi serexe gan daaxi ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

2

Sansi xɔri serexe

¹ «Xa mixi wama serexe bafe n tan Alatala be naxan findixi sansi xɔri ra, a xa a luxuta a fanyi ra. A xa ture sa a fari, a surayi fan sa ture fari. ² A xa na so Haruna xa di serexedubee yi ra. Serexedube nde xa sansi xɔri luxutaxi belexe ya kerem kɔ, ture saxi naxan fari, a nun surayi, a

xa a sa tε i. Na xa gan n tan Alatala bε, a xa findi tōnxuma ra na sereqxε birin xa fe ra. Sereqxε gan daaxi na a ra naxan xiri rafan n tan Alatala ma. ³ Sansi xɔri luxutaxi naxan luxi naa findima Haruna nun a xa die nan gbe ra. A seniyen barima a baxi sereqxε ganxi nan na naxan baxi n tan Alatala bε.»

⁴ «Xa mixi wama sereqxε bafe n tan Alatala bε naxan findixi taami ganxi ra, a xa na yailan sansi xɔri luxutaxi ra lebini mu na naxan xun. Ture xa masunbu na fan na. Taami lebinitare xunxurie fan nɔma yailande, ture masoxi naxee ma.»

⁵ «Xa mixi wama sereqxε bafe naxan findixi taami gilinxi ra, a xa na yailan sansi xɔri luxutaxi ra lebini mu na naxan xun. Ture xa masunbu na fan na. ⁶ A na ge gilinde, a xa igira, ture sa a ma, a xa findi sereqxε ra.»

⁷ «Xa mixi wama sereqxε bafe naxan findixi taami ra naxan ganxi tunde kui, a xa na yailan sansi xɔri luxutaxi nun ture ra. ⁸ A lanma mixi xa fa na sereqxε mɔɔli ra n tan Alatala bε. Xa na bara so sereqedube yi ra, a na xaninma sereqxεbade.

⁹ A xa nde tongo naxan findima tōnxuma ra, a xa na gan sereqxεbade fari, a xa findi sereqxε ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma. ¹⁰ Sansi xɔri dixi naxan luxi a findima Haruna nun a xa die nan gbe ra. A seniyen barima a baxi sereqxε ganxi nan na naxan baxi n tan Alatala bε.»

¹¹ «Sereqxε naxan birin bama n tan Alatala bε, lebini yo naxa lu a xun. A mu lan wo xa sereqxε gan daaxi yo ba n tan Alatala bε lebini na naxan xun, xa na mu a ra kumi. ¹² Wo nɔma lebini nun kumi sade sansi bogi singee xun ma naxee bama sereqxε ra n tan Alatala bε, kɔnɔ e naxa gan sereqxεbade fari. ¹³ Fɔxɔε xa sa na sereqxε mɔɔli

birin ma, barima na bara findi saate tōnxuma ra wo tan nun wo Marigi Ala tagi. Fōxōe xa sa wo xa serexē birin ma.»

¹⁴ «Xa wo wama serexē bafe n tan Alatala bε wo xa sansi bogi singe ra, wo xa tōnsōe neenē gan, ¹⁵ wo ture nun surayi sa a xun, a xa findi sansi bogi singe serexē ra. ¹⁶ Serexedube xa nde tongo na sansi xōri, ture, nun surayi ra, na xa findi tōnxuma ra. A xa na gan serexebade fari. A xa findi serexē ra, naxan xiri rafan n tan Alatala ma.»

3

Xanunteya serexē

¹ «Xa mixi wama xuruse xungbe bafe xanunteya serexē ra n tan Alatala bε, xuruse xemema, xa na mu a ra ginēma, a xa findi xuruse ra lanyuru yo mu na naxan ma. ² A xa a belexē sa na xuruse xun tagi n tan Ala xa hōrōmōlingira sode dε ra, a a kōn naxaba. Haruna xa di serexedubēe xa na xuruse wuli kasan serexebade seetie ma. ³ Xanunteya serexē kui, a lanma ture naxan na furinge seeti ma, a xa gan te i n tan Alatala ya i, ⁴ a nun a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bojē ma. ⁵ Haruna xa die xa na birin gan serexē gan daaxi xun ma, naxan na ganfe serexebade fari. A xa findi se xiri jōxunme ra n tan Alatala bε.»

⁶ «Xa mixi wama xuruse lanma bafe xanunteya serexē ra n tan Alatala bε, xuruse xemema, xa na mu a ra ginēma, a xa findi xuruse ra lanyuru yo mu na naxan ma. ⁷ Xa mixi wama yexēe bafe serexē ra, a xa na masen n tan

Alatala bε. ⁸ A xa a bεlexε sa a xun tagi, a fa a kɔn naxaba n tan Ala xa hɔrɔmɔlingira sode dε ra. Haruna xa di serexedubεe xa na xuruse wuli kasan serexebade sεetie ma. ⁹ Yi xanunteya serexε kui, a lanma a ture, a xuli, ture naxan na furingε sεeti ma, ¹⁰ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bɔjε ma, na birin xa gan te i n tan Alatala ya i. ¹¹ Serexedubε xa na gan serexebade fari. Te xa na birin gan. Na bara findi serexε gan daaxi ra n tan Alatala bε.»

¹² «Xa mixi wama si bafe serexε ra, a xa na masen n tan Alatala bε. ¹³ A xa a bεlexε sa a xun tagi, a fa a kɔn naxaba n tan Ala xa hɔrɔmɔlingira sode dε ra, Haruna xa di serexedubεe xa na xuruse wuli kasan serexebade sεetie ma. ¹⁴ Yi xanunteya serexε kui, a lanma a ture naxan na furingε sεeti ma, ¹⁵ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bɔjε ma, na birin xa gan te i n tan Alatala ya i. ¹⁶ Serexedubε xa na gan serexebade fari. Te xa na birin gan. Na bara findi serexε gan daaxi ra n tan Alatala bε naxan xiri rafan n ma.»

¹⁷ «Mixi yo naxa sube ture don, mixi yo naxa sube wuli min. Wo sabati dεdε, na bara findi yaamari ra naxan mu kanama abadan.»

4

Yunubi xafari serexε

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε,
² «A fala Isirayilakae bε, xa mixi nde sa yunubi raba, kɔnɔ a mu keli a janige ma, a xa bira yi seriye fɔxɔ ra. ³ Xa serexedubε kuntigi sa Ala xa yaamari nde matandi, na fa findi yunubi ra

nama bε, a lanma a xa tuura ba sεrεxε ra n tan Alatala bε, lanyuru mu na naxan ma, alako na xa findi yunubi xafari sεrεxε ra a bε. ⁴ A xa tuura xanin n tan Ala xa hɔrɔmɔlingira sode dε ra n ya i, a a bεlεxε sa a xun tagi, a fa a kɔn naxaba n tan Alatala ya i. ⁵ Serexedube kuntigi xa na tuura wuli xanin n ma hɔrɔmɔlingira kui, ⁶ a a bεlεxεsole ragoro na wuli xɔɔra, a a kasan sanya solofera dugi ya ra naxan gbakuxi yire sεniyεnxi ma n tan Alatala ya i. ⁷ Serexedube xa wuli nde sa ferie ma naxee na surayi sεrεxεbade tunxunyi naani ra, naxan na n tan Alatala ya i n ma hɔrɔmɔlingira kui. Wuli naxan luxi, a xa na ifili sεrεxε gan daaxi sεrεxεbade lanbanyi ma, naxan na n tan Alatala xa hɔrɔmɔlingira sode dε ra. ⁸ A xa ture birin ba tuura ma naxan findixi yunubi xafari sεrεxε ra, ture naxan na a furingε sεeti ma, ⁹ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bɔŋε ma. ¹⁰ A xa na raba alɔ xanunteya sεrεxε rabama ki naxe. Serexedube xa na gan sεrεxε gan daaxi sεrεxεbade fari. ¹¹ Kɔnɔ tuura kiri, a sube, a xunyi, a sanyie, a furingε, nun a najε, ¹² na tuura dɔnxɔε birin xa xanin jama yonkinde fari ma, yire sεniyεnxi, tε xube wɔlεma dɛnnaxε. Menni a xa gan tε ra na tε xube fari.»

¹³ «Xa Isirayila jama birin nan sa n tan Ala xa yaamari nde matandixi, kɔnɔ na mu keli e nanige ma, na findima yunubi ra e bε. ¹⁴ E na fahaamui sɔtɔ na ma temui naxe, jama xa tuura yɔrε ba sεrεxε ra n tan Alatala bε hɔrɔmɔlingira sode dε ra naxan findima yunubi xafari sεrεxε ra e bε. ¹⁵ Nama forie xa e bεlεxε sa tuura xun tagi

n tan Alatala ya i, e a kōn naxaba. ¹⁶ Serexedubē kuntigi xa na tuura wuli xanin n tan Ala xa hōrōmōlingira kui, ¹⁷ a a bēlexēsole ragoro na wuli xōora, a a kasan sanya soloferē dugi ya ra naxan gbakuxi yire sēniyēnxi ma n tan Alatala ya i. ¹⁸ Serexedubē xa wuli nde sa ferie ma naxee nu na sērēxēbade tunxunyi naani ra, naxan na n tan Alatala ya i n ma hōrōmōlingira kui. Wuli naxan luxi, a xa na ifili sērēxē gan daaxi sērēxēbade lanbanyi ma, naxan na n ma hōrōmōlingira sode dē ra. ¹⁹ A xa ture birin ba tuura ma, a na gan sērēxēbade fari. ²⁰ A xa yi tuura ba sērēxē ra alō naxan bama yunubi xafari sērēxē ra. E ba ki birin kerēn. Na kui, sērēxedubē sērēxē bama naxan findima e xunsare ra, alako e xa yunubie xa xafari. ²¹ A xa na tuura xanin jama yonkinde fari ma, a xa a gan alō boore tuura ganma ki naxē. Na findima yunubi xafari sērēxē nan na jama bē.»

²² «Xa mangē nde a Marigi Alatala xa yaamari nde matandi, kōnō na mu keli a panige ma, na findima yunubi ra a bē. ²³ A na fahaamui sōtō na ma tēmuī naxē, a xa sikōtē ba sērēxē ra, lanyuru mu na naxan ma. ²⁴ A xa a bēlexē sa sikōtē xun tagi ma n tan Alatala ya i, a a kōn naxaba sērēxē gan daaxie kōn naxabama dēnnaxē. Yunubi xafari sērēxē na a ra. ²⁵ Serexedubē xa a bēlexēsole ragoro na wuli xōora naxan baxi yunubi xa fe ra, a nde sa ferie ma naxee na sērēxē gan daaxi sērēxēbade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifili sērēxē gan daaxi sērēxēbade lanbanyi ma. ²⁶ A xa na ture birin gan sērēxēbade fari, alō xanunteya sērēxē

rabama ki naxε. Na kui sεrεxεdubε xunsare sεrεxε bama mangε bε, alako a xa yunubi xa xafari.»

²⁷ «Xa mixi nde sa a Marigi Alatala xa yaamari nde matandi, kɔnɔ na mu keli a janige ma, na findima yunubi ra a bε. ²⁸ A na fahaamui sɔtɔ na ma temui naxε, a xa si gine ba sεrεxε ra, lanyuru mu na naxan ma, a xa yunubi xa fe ra. ²⁹ A xa a bεlexε sa na yunubi xafari sεrεxε xun tagi, a a kɔn naxaba sεrεxε gan daaxie kɔn naxabama dεnnaxε. ³⁰ Serexedubε xa a bεlexεsole ragoro na wuli xɔɔra naxan baxi yunubi xa fe ra, a nde sa ferie ma naxee na sεrεxε gan daaxi sεrεxεbade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifili sεrεxε gan daaxi sεrεxεbade lanbanyi ma. ³¹ A xa na ture birin ba si ma, alɔ xanunteya sεrεxε rabama ki naxε, a na gan sεrεxεbade fari, a xa findi se xiri jɔɔxunme ra n tan Alatala bε. Na kui sεrεxεdubε xunsare sεrεxε bama na mixi bε, alako a xa yunubi xa xafari.»

³² «Xa a yεxεsε bama yunubi xafari sεrεxε ra, fo a xa findi yεxεsε ginεma lanyuru mu na naxan ma. ³³ A xa a bεlexε sa na yunubi xafari sεrεxε xun tagi, a a kɔn naxaba sεrεxε gan daaxie kɔn naxabama dεnnaxε. ³⁴ Serexedubε xa a bεlexεsole ragoro na wuli xɔɔra naxan baxi yunubi xafari sεrεxε ra, a nde sa ferie ma naxee na sεrεxε gan daaxi sεrεxεbade tunxunyi naani ra. Wuli naxan luxi, a xa na ifili sεrεxε gan daaxi sεrεxεbade lanbanyi ma. ³⁵ A xa na ture birin ba yεxεsε ma, alɔ xanunteya sεrεxε rabama ki naxε, a xa na gan sεrεxεsε fari naxee ganma sεrεxεbade

fari. Na kui sereqedube xunsare sereqse bama na mixi be, alako a xa yunubi xa xafari.»

5

Yunubi ndee nun e xa sereqse

¹ «Xa mixi nde sa a me e seedee xilima kiti nde ma, kono a gundi seedeyaxi fe naxan ma a mu na fala jama be, na yunubi luma a xun ma. ² Xa mixi din se seniyentare ra a mu a kolon, alo sube raharamuxi binbi, xa na mu a ra xuruse seniyentare binbi, xa na mu a ra bubuse seniyentare binbi, na mixi fan findima ne mixi seniyentare ra, a yunubi soto na kui. ³ Xa mixi nde sa din se seniyentare ra naxan kelixi adamadi fate ma, a fa li a mu a kolon na temui, xa a sa a kolon temui naxe, a findima seniyentare ra, a yunubi sotoma na kui. ⁴ Xa mixi nde sa a kali fufafu, fe fanyi xa na mu a ra fe jaaxi ra, a fa neemu na ma, a na ratu na fe ma temui naxe, a findima seniyentare ra, a yunubi soto na kui.»

⁵ «Naxan na yunubi mocli rabama, a lanma a xa a ti na ra. ⁶ A xa yexes gine, xa na mu a ra si gine ba yete ragbilen sereqse ra n tan Alatala be. Na kui sereqedube yunubi xafari sereqse bama a be, alako a xa yunubi xa xafari.»

⁷ «Xa feere mu na a yi ra na sereqse xa fe ra, a xa kolokonde firin xa na mu a ra ganbe firin ba sereqse ra n tan Alatala be. Keren xa findi yunubi xafari sereqse ra, boore xa findi sereqse gan daaxi ra. ⁸ A xa e xanin sereqedube xon, sereqedube xa yunubi xafari sereqse nan singe ba. A xa a konyi gira, kono a naxa a xunyi ba a de i. ⁹ A a wuli nde kasanma sereqebade seeti ma, wuli naxan

luxi, a na iflima serexebade lanbanyi. Yunubi xafari serexe na a ra. ¹⁰ Serexedube xa na xoni firin nde ba serexe gan daaxi ra a raba ki ma. Na kui, serexedube xunsare serexe bama a be a xa yunubi rabaxi xa fe ra, alako a xa xafari.»

¹¹ «Xa feere mu na a yi ra kolokonde firin, xa na mu a ra ganbe firin sotcfe ra, a xa sansi xori dinxi konbo ya keren nun a tagi ba yunubi xafari serexe ra. A naxa ture, xa na mu a ra surayi sa na fari de, barima yunubi xafari serexe na a ra. ¹² A xa na xanin serexedube xon ma, serexedube suxu keren ganma serexebade fari tonxuma ra. A na rabama serexee fari naxee ganma serexebade fari, barima yunubi xafari serexe na a ra. ¹³ Na kui serexedube xunsare serexe bama a be, alako a xa yunubi rabaxi xa xafari. Sansi xori dinxi naxan luxi a findima serexedube nan gbe ra.»

¹⁴ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ¹⁵ «Xa mixi nde sa se nde tongo naxan findixi n tan Alatala gbe ra, kono a mu a kolon a na yunubi mooli rabaxi, a xa yexee kontonyi ba yete ragbilen serexe ra n tan Alatala be a xa yunubi xa fe ra. A mu lanma lanyuru yo xa lu na yexee ma, a sare fan xa lan sare ma naxan nawalima horomelingira kui. ¹⁶ A xa na se tongoxi ragbilen serexedube ma, a man xa kobiri sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma dcox suuli ra, a fa dcox keren ba a ra, a na so serexedube yi ra. Na kui serexedube xunsare serexe bama a be sikote ra naxan findi yete ragbilen serexe ra, alako a xa yunubi xa xafari. ¹⁷ Mixi naxan yunubi rabama, a n tan Alatala xa yaamari nde matandi, hali

a mu a kolon, na bara yunubi sotc, fo a xa na sare fi. ¹⁸ A lanma a xa sikote ba yete ragbilen serexe ra, lanyuru mu na naxan ma, naxan sare lanma seriye ma. Na kui serexedube xunsare serexe bama a be a xa yunubi xa fe ra, a naxan nabaxi a mu a kolon, alako a xa yunubi xa xafari. ¹⁹ Na bara findi yete ragbilen serexe ra, barima a yunubi sotc ne n tan Alatala ra.»

²⁰ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,
²¹ «Xa mixi nde sa yunubi sotc, a fe jaaxi raba n tan Alatala ra, ala a ngaxakerenyi madaxufe se nde xa fe ra, naxan nu bara taxu a ra, xa na mu a ra a naxan muna, xa na mu a ra a naxan baxi a boore yi ra funmalaya ra, ²² xa na mu a ra se loexi a naxan toxi, a fa wule fala na xa fe ra kali ra, ²³ na yunubi raba mocli lanma a xa na se mujaxi ragbilen. Xa a mujaxi ne ba, xa a taxuxi ne a ra ba, xa se loexi na a ra a naxan toxi ba, ²⁴ xa se na a ra wule fala naxan ma fe ra kali ra, a xa na ragbilen a kanyi ma keren na, a man xa kobiri sa na fari. Na findima kobiri naxan na, a na se sare nan itaxunma doxc suuli ra, a fa doxc keren ba a ra, a na so na kanyi yi ra. ²⁵ A man xa yexee kontonyi xanin serexedube yire yete ragbilen serexe ra Alatala be. Fi yo naxa lu na yexee ma, a sare fan xa lan seriye ma. ²⁶ Na kui serexedube xunsare serexe bama a be n tan Alatala ya i, alako a xa yunubi, a naxan nabaxi, na xa xafari.»

6

*Seriye serexedubee be
 Serexe gan daaxi seriye*

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε, ² «Yi yaamari so Haruna nun a xa die yi ra: Seriyε nan ya serexε gan daaxi xa fe ra. Serexε gan daaxi xa lu serexεbade fari kœ ra, a xa gan han geesegε. ³ Serexedube xa donma ragoro a ma, a xa wantanyi fiiχε fanyi so a ra, a xa te xube ba serexε gan daaxi bun ma, a a sa serexεbade sεeti ma. ⁴ A na ge na wali ra, a xa a xa dugi fanyi ba a ma, a xa dugi gbεtε ragoro a ma, alako a xa na te xube xanin jnama yonkinde fari ma, yire seniyεnxi. ⁵ Te naxan dεxεxi serexεbade bun ma, na naxa xuben. Geesegε birin serexedube xa yege radχo, a xa te xuru, a serexε gan daaxi sa na fari. A xanunteya serexεe ture fan gamma naa nε. ⁶ Na te dεxεma temui birin serexεbade bun ma, a mu xubenma.»

Sansi xɔri dinxi seriyε

⁷ «Seriye nan ya sansi xɔri dinxi serexε xa fe ra. Haruna xa die xa fa na serexε ra serexεbade n tan Alatala ya i. ⁸ Serexedube xa suxu keren kɔ sansi xɔri dinxi ra, a nun ture, a nun surayi naxan birin sama a fari, a xa na birin gan serexε tɔnxuma ra serexεbade fari. Na xiri rafan n tan Alatala ma. ⁹ Naxan luxi, Haruna nun a xa die xa na don a lebinitare ra, hɔrɔmɔlingira tete seniyεnxi kui. ¹⁰ A mu lanma a xa jin lebini ra, barima a fatanxi n ma serexε gan daaxie nan na naxee seniyεnxi han alo yunubi xafari serexε nun yetε ragbilen serexε. ¹¹ Haruna xa di xεmεe nɔma na donde. Yaamari na a ra wo bɔnsɔε bε naxan mu kanama abadan. Mixi naxan birin a makɔremma na serexε gan daaxie ra naxee bama n tan Alatala bε, na kanyie seniyεnma nε.»

¹² Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε,
¹³ «Haruna tima serexedube kuntigi ra lɔxɔε
 naxε, a lanma a tan Haruna nun a xa die xa
 sansi xɔri fanyi dinxi konbo ya keran ba serexε
 ra. Na serexε tagi bama geesegε, boore tagi
 bama nunmare. Na mɔɔli xa raba mixi tima
 serexedube kuntigi ra temui naxε. ¹⁴ Yi sansi
 xɔri dinxi xa gilin tunde kui, ture xa sa a ma.
 A na jɔn, a xuntunye xa gan te xɔɔra, a xa findi
 xiri jɔxunme ra Alatala bε. ¹⁵ Serexedube naxan
 findima Haruna jɔxɔε ra xa na serexε mɔɔli ba.
 A xa raba na ki ne temui birin n tan Alatala ya i.
 Na serexε birin xa gan. ¹⁶ Serexedube xa serexε
 birin xa gan, e naxa na sese don.»

Yunubi xafari serexε seriye

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε,
¹⁸ «Yi yaamari so Haruna nun a xa die yi ra:
Seriye nan ya yunubi xafari serexε xa fe ra.
 Yunubi xafari serexε kɔn naxabama serexε gan
 daaxi kɔn naxabade nε, barima se seniyenxi na
 a ra. ¹⁹ Serexedube naxan yunubi xafari serexε
 bama, a na donma n tan Ala xa hɔrɔmɔlingira
 tete seniyenxi nan kui. ²⁰ Naxan yo dinma na
 serexε ra, na kanyi seniyenma nε. Xa na wuli sa
 kasan dugi nde ma, na dugi xa xa yire seniyenxi.
²¹ Xa na sube jinma tunde mɔɔli nde kui naxan
 maniya fεjε ra, a na ge a jinde, na tunde xa
 kana. Xa a jinma tunde kui naxan yailanxi
 yɔxui ra, na tunde xa maxa a fanyi ra ye ra.
²² Xemε serexedube birin xa na don, barima
 serexε seniyenxi na a ra. ²³ Kɔnɔ mixi yo naxa
 yunubi xafari serexε don, naxan wuli xaninma

hɔrɔmɔlingira kui xunsare ra. Na sereχe mooli xa gan te ra.»

7

Yetε ragbilen serexε seriye

¹ «Yetε ragbilen serexε seriye nan ya: Serexε seniyenxi na a ra. ² Yetε ragbilen serexε kɔn naxabama serexε gan daaxi kɔn naxabade ne. A wuli xa kasan serexebade seeti ma. ³ A ture birin, a xuli, a ture naxan na a furinge seeti ma, ⁴ a gungui firinyi, e ture, nun laare naxan na a bɔŋe ma, na birin xa ba serexε ra. ⁵ Serexedubε xa na birin gan serexebade fari serexε gan daaxi ra Alatala be. Yetε ragbilen serexε na a ra. ⁶ Xeme serexedubee nan na donma yire seniyenxi kui, barima serexε seniyenxi na a ra. ⁷ Yunubi xafari serexε nun yetε ragbilen serexε, e seriye birin kerem. Serexedubε naxan na xunsare serexε baxi, a tan nan na sube donma. ⁸ Serexε gan daaxi kiri fan luma serexedubε yi ra naxan na baxi serexε ra.»

⁹ «Sansi xɔri dinxi serexε naxan ganxi nun naxan gilinxi, e fan findima serexedubε nan gbe ra, naxan e baxi serexε ra. ¹⁰ Sansi xɔri dinxi serexε naxan mu ganxi, ture gbansan nan saxi a ma, xa na mu a ra ture mu saxi a ma, nee findima Haruna xa di birin nan gbe ra.»

Xanunteya serexε seriye

¹¹ «Xanunteya serexε seriye nan ya, naxan bama n tan Alatala be. ¹² Xa mixi nde wama tantui serexε bafe, a man xa taami lebinitaree yailan ture ra, a nun taami xunxurie ture saxi naxee ma, nun taami xunxuri naxee ramulanxi

ture ra. ¹³ A na xanunteya sereχe bama temui naxe, naxan findixi tantui sereχe ra, a xa taami fan nin lebini na naxan xun. ¹⁴ Nde xa ba na taami mooli birin na, a findi serexedube gbe ra, naxan xanunteya sereχe wuli kasanma sereχebade seetie ma. ¹⁵ Na xanunteya sereχe sube donma a ba lōχe nε, sese naxa lu han gεesegε.»

¹⁶ «Xa laayidi sereχe bama, xa na mu a ra sereχe panigexi, na sube xa don a ba lōχe nε, kōnɔ xa nde sa lu a nɔma donde gεesegε fan. ¹⁷ Xa a dɔnχe sa lu han na fan kuye iba, na sube xa gan gbiki na xi saxan nde lōχe ma. ¹⁸ Xa mixi nde sa a yete xa xanunteya sereχe sube don na xi saxan nde lōχe ma, Ala mu a xa sereχe tongoma. A luma alɔ a mu sereχe yo baxi, barima na sube findixi se seniyentare nan na. Mixi naxan na rabama, a yunubi sɔtɔma na kui.»

¹⁹ «Sereχe sube naxan dinma se seniyentare ra, a mu lanma na sube xa don. Fo a xa gan nε gbiki. Mixi seniyenxi nan nɔma na xanunteya sereχe sube donde, ²⁰ kōnɔ seniyentare mu nɔma n tan Alatala xa xanunteya sereχe donde, a raminima nε Isirayila pama ya ma. ²¹ Mixi naxan a belexe dinma se seniyentare ra naxan kelixi adamadi ma, xa na mu a ra a belexe din sube seniyentare ra, xa na mu a ra se gbete naxan mu seniyenxi, xa na kanyi fa n tan Alatala xa xanunteya sereχe don, a raminima nε Isirayila pama ya ma.»

²² Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε, ²³ «A fala Isirayilakae bε, ‹Wo naxa ninge, yεχεε, nun si ture don. ²⁴ Wo nɔma xuruse ture rawalide alɔ wo wama a xɔn ma ki naxe xa a faxa

a yεtε ma, xa na mu a ra sube xaaŋε nde naxa a faxa, kɔnɔ wo mu nɔma a donde. ²⁵ Naxan yo ture donma, naxan nɔma rawalide sereqε gan daaxi ra n tan Alatala bε, na kanyi raminima nε Isirayila jnama ya ma. ²⁶ Wo man mu lanma wo xa xɔni wuli, xa na mu a ra xuruse wuli yo min yire birin wo na dɛnnaxε. ²⁷ Naxan yo wuli minma, na kanyi raminima nε Isirayila jnama ya ma.»»

²⁸ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε, ²⁹ «A fala Isirayilakae bε, <Naxan xanunteya sereqε bama n tan Alatala bε, a xa n tan Alatala gbe fi n ma. ³⁰ A xa na xuruse ture nun a sisi xanin n tan Alatala yire alako a xa gan tε ra n tan Alatala bε. A lanma a xa na xuruse sisi lintan n tan Alatala ya i a masenfe ra n bε, na findixi n tan nan gbe ra. ³¹ Sereqedube xa na ture gan sereqεbade fari. Na xuruse kanke luma Haruna nun a xa die nan bε. ³² Wo xa xanunteya sereqεe kui, wo man xa xuruse yirefanyi tabe fi sereqedube ma. ³³ Xuruse yirefanyi tabe xa findi sereqedube nan gbe ra naxan bara wuli nun ture ba xanunteya sereqε ra. ³⁴ N bara natε tongo naxan mu kanama abadan, Isirayilakae xa xanunteya sereqεe kui, e xuruse kanke naxan lintanxi n tan Ala ya i, a nun xuruse yirefanyi tabe e naxan baxi, na birin xa findi sereqedube Haruna nun a xa die gbe ra. ³⁵ Kabi Haruna nun a xa die findi n tan Ala xa sereqedubεe ra, e na nan sɔtɔma n tan Alatala xa sereqε gan daaxie ya ma. ³⁶ E to findi sereqedubεe ra, n tan Alatala naxa na yaamari fi Isirayilakae ma. Yaamari na a ra naxan mu kanama abadan.»»

³⁷ Seriyε nan na ki serexee xa fe ra, serexε gan daaxi, sansi xɔri dinxi serexε, yunubi xfari serexε, yetε ragbilen serexε, serexedube ti serexε, nun xanunteya serexε. ³⁸ Alatala nu bara na birin masen Annabi Munsa bε Turusinina geya fari a to Isirayilakae yamari e xa fa serexee ra Turusinina gbengberenyi ma.

8

Serexedubee dɔcx serexε

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε, ² «Haruna nun a xa die xili hɔrɔmɔlingira sode dε ra. I xa fa e xa dugi səniyεnxie ra, a nun ture səniyεnxie, tuura naxan bama yunubi xfari serexε ra, yεxεε kontonyi firin, nun debe, taami lebinitaree na naxan kui. ³ I xa Isirayila jama birin malan hɔrɔmɔlingira sode dε ra.» ⁴ Annabi Munsa naxa Alatala xa yaamari rakamali, jama fan naxa e malan hɔrɔmɔlingira sode dε ra.

⁵ Annabi Munsa naxa a fala jama bε, «Alatala bara n yamari n xa yi raba.» ⁶ Annabi Munsa naxa Haruna nun a xa die maso, a naxa e maxa ye ra. ⁷ A naxa dugi səniyεnxie ragoro Haruna ma, a naxa a tagi xiri beleti ra, a guba ragoro a ma, a serexedube donma ragoro na fari, a a tagi xiri beleti ra. ⁸ A naxa kanke makotose ragoro a kɔn ma, a gεmε firin sa na kui naxee findixi Ala waxɔnfe masense ra. ⁹ A naxa xunmase dɔcx Haruna xunyi ma, a tɔnxuma səniyεnxie xεεma daaxi sa na ma, alɔ Alatala Munsa yamari ki naxε.

¹⁰ Annabi Munsa naxa ture səniyεnxie tongo, a nde maso Ala xa hɔrɔmɔlingira ma, nun se

naxan birin na a kui. A nee raseniyen na ki ne. ¹¹ A naxa ture kasan serexebade ma sanya solofera, a nun serexebade yirabasee, ye ragatade xungbe, nun na saxi se naxan fari, alako e xa seniyen. ¹² A man naxa ture nde sa Haruna xunyi ma, alako Haruna fan xa seniyen. ¹³ Annabi Munsa naxa Haruna xa die maso, a dugi seniyenxie ragoro e fan ma. A naxa e tagi nun e xunyi xiri dugi ra, alo Alatala a yamarixi ki naxe.

¹⁴ Annabi Munsa to fa tuura yunubi xafari serexxe ra, Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na tuura xun tagi. ¹⁵ Annabi Munsa naxa a kon naxaba, a naxa a wuli nde tongo, a a maso serexebade ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naani ra. A naxa na raba a belexesole ra, alako a xa serexebade raseniyen. A naxa wuli dconxje ifili serexebade seetie ma. A serexebade raseniyen na ki ne barima a findi xunsarade nan na. ¹⁶ Annabi Munsa man naxa ture tongo naxan nu na ninge furinge rabilinyi, a nun laare naxan nu na a boje fari, nun a gungui xori firinyie nun e ture. A naxa nee birin sa te i serexebade fari. ¹⁷ Kon a naxa tuura gundi, a kiri, a sube, nun a jaqe gan te ra jama yonkinde fari ma, alo Alatala a yamarixi ki naxe.

¹⁸ Annabi Munsa naxa fa yexee kontonyi ra naxan findi serexxe gan daaxi ra. Haruna nun a xa die naxa e belexee sa na yexee xun tagi. ¹⁹ Annabi Munsa naxa a kon naxaba, a a wuli nde kasan serexebade seetie ma. ²⁰ A naxa yexee ixaba a xuntunyie ra. A naxa a xunyi, a xuntunyie, nun a ture gan te i. ²¹ A naxa yexee furinge nun a sanyie raxa, a yexee kontonyi

gundi birin gan te ra serexebade fari serexé gan daaxi ra, naxan xiri rafan Alatala ma. A na birin naba ne alo Alatala a yamarixi ki naxé.

²² Annabi Munsa naxa yexées kontonyi firin nde tongo naxan findi serexedube dōxō serexé ra. Haruna nun a xa die naxa e belexées sa na yexées xun tagi. ²³ Annabi Munsa naxa a kōn naxaba, a a wuli nde tongo, a a sa Haruna yirefanyi tuli ma, a yirefanyi belexekura ma, nun a sankura ma. ²⁴ A naxa Haruna xa die fan maso, a naxa wuli nde sa e yirefanyi tulie ma, e yirefanyi belexekura ma, nun e yirefanyi sankura ma. A naxa a wuli nde kasan serexebade seetie ma. ²⁵ A naxa na yexées ture tongo, a nun a xuli, a furingé ture, laare naxan na a bōne fari, a gungui xōri firinyie nun e ture, nun a yirefanyi tabe.

²⁶ Annabi Munsa naxa debe tongo taami lebinitaree na naxan kui, naxan nu dōxoxi Alatala ya i. A naxa taami lebinitare keren ba na, a nun taami keren naxan yailanxi ture ra, a nun taami lanmadi keren. A naxa e sa na yexées ture nun a yirefanyi tabe fari. ²⁷ A naxa na birin so Haruna nun a xa die yi ra, e fa na lintan Alatala ya i alako a xa a kolon a gbe na a ra. ²⁸ Na dangi xanbi, Annabi Munsa naxa e rasuxu e yi ra, a naxa e sa te serexebade fari, serexé gan daaxi nu na dēnnaxé. Serexedube dōxō serexé na a ra, naxan gan xiri rafan Alatala ma.

²⁹ Annabi Munsa naxa yexées kontonyi kanke tongo na serexedube dōxō serexé ra, a fa na lintan Alatala ya i a masenfe ra a bē. Na naxa findi Annabi Munsa gbe ra alo Alatala a yamarixi ki naxé.

³⁰ Annabi Munsa naxa ture səniyenxi nde tongo, a nun wuli nde naxan nu na serexebade fari, a naxa a kasan Haruna nun a xa dugie ma, a a kasan Haruna xa die nun e xa dugie fan ma, alako e tan nun e xa dugie birin xa səniyen.

³¹ Munsa naxa a fala Haruna nun a xa die bε, «Wo sube jin hɔrɔmɔlingira sode dε ra, wo xa a don menni, a nun taami naxan na debe kui naxan findi serexedube dɔxɔ serexε ra. N bara yaamari fi, Haruna nun a xa die xa na don. ³² Taami nun sube naxan luxi, wo xa na dɔnxɔε gan. ³³ Wo naxa keli hɔrɔmɔlingira sode dε ra xi solofera bun ma, han wo xa dɔxɔε waxati kamalima tεmui naxe. ³⁴ Naxan nabaxi to, Alatala a yamarixi wo yunubi xunsare xa fe nan na. ³⁵ Na na a toxi, wo luma hɔrɔmɔlingira sode dε ra xi solofera bun ma, kɔε nun yanyi, alɔ Alatala n yamarixi a ra ki naxe, alako wo naxa faxa.» ³⁶ Haruna nun a xa die naxa Alatala xa yaamari birin naba na ki a naxan masenxi e bε Annabi Munsa saabui ra.

9

Serexedubee xa serexε singee

- ¹ Xi solomasaxan lɔxɔε, Annabi Munsa naxa Haruna nun a xa die, nun Isirayila forie xili.
- ² A naxa a masen Haruna bε, «I xa serexε firin masen Alatala bε, tuura di naxan findima yunubi xafari serexε ra, a nun yεxεε kontonyi naxan findima serexε gan daaxi ra, lanyuru mu na naxan ma. ³ I xa a fala Isirayilakae bε, «Wo xa sikɔtε kerɛn ba yunubi xafari serexε ra. Wo xa tuura di nun yεxεε di naxee bara jε kerɛn sɔtɔ,

lanyuru mu na naxee ma, wo xa e ba sərəxə gan daaxi ra. ⁴ Wo xa tuura nun yəxəxə kontonyi ba xanunteya sərəxə ra Alatala bə. Wo xa taami fan ba sərəxə ra, ture sunbuxi naxan na. Wo xa na birin ba barima Alatala minima nə wo ma to.»

⁵ Nama naxa sərəxəe xanin hərəməlingira sode də ra alç Annabi Munsa e yamarixi ki naxə. E birin naxa e makərə hərəməlingira ra, e ti Alatala ya i. ⁶ Annabi Munsa naxa a masen e bə, «Wo xa Alatala xa yaamari rabatu alako a xa a nərə masen wo bə.»

⁷ Annabi Munsa naxa a masen Haruna bə, «I maso sərəxəbade ra. I xa yunubi xafari sərəxə nun sərəxə gan daaxi ba xunsare ra i yətə bə, a nun jnama bə. I xa jnama xa sərəxə fan ba e bə xunsare ra alç Alatala a yamarixi ki naxə.»

⁸ Haruna to a maso sərəxəbade ra, a naxa tuura di kən naxaba a yətə yunubi xafari sərəxə ra.

⁹ A xa die naxa tuura wuli so a yi ra. A naxa a bəlexəsole rasin wuli xəcəra, a nde sa ferie ma naxee nu na sərəxəbade tunxunyi naani ra. A naxa wuli dənxəcə ifili sərəxəbade lanbanyi ma. ¹⁰ Xuruse ture, a gunguie, nun laare naxan na a bəjəs ma, a naxa na birin gan sərəxəbade fari yunubi xafari sərəxə ra alç Alatala Annabi Munsa yamarixi a ra ki naxə. ¹¹ Kənə a naxa a sube nun a kiri gan jnama yonkinde fari ma.

¹² Na dangi xanbi, Haruna naxa sərəxə gan daaxi kən naxaba. A xa die naxa na wuli so a yi ra, a fa a kasan sərəxəbade səxtie ma. ¹³ E naxa sərəxə xuntunyie nun a xunyi so a yi ra, a na birin gan sərəxəbade fari. ¹⁴ A to gə a furingə

nun a sanyie raxade, a naxa e gan e nun serexē
gan daaxi ra serexēbade fari.

¹⁵ Haruna ge xanbi na ra, a naxa jama xa
sikōtē kōn naxaba, a xa findi yunubi xafari
serexē ra jama bē. A na raba ne alo a a
singe raba ki naxē. ¹⁶ A naxa serexē gan daaxi
ba a seriye ki ma. ¹⁷ A naxa sansi xōri dixni
suxu kerēn gan serexēbade fari serexē gan daaxi
ba temui gēesēgē. ¹⁸ A naxa tuura nun yēxēs
kontonyi kōn naxaba xanunteya serexē ra jama
bē. A xa die naxa na wuli so a yi, a a kasan
serexēbade sētie ma. ¹⁹ E naxa tuura nun
yēxēs kontonyi ture tongo, naxan na e xuli
nun e furingē mabiri, a nun e gunguie, a nun
laare naxan na e bōjē ma, ²⁰ e naxa na birin
sa sube kanke ma serexēbade fari, e a birin
gan. ²¹ Haruna naxa serexē subee kanke nun
e yirefanyi tabe ite, a e lintan Alatala ya i a
masenfe ra a bē, alo Annabi Munsa a yamarixi
ki naxē.

²² Haruna naxa a bēlēxēs itala, a duba jama
bē. A to yunubi xafari serexē, serexē gan daaxi,
nun xanunteya serexē ba, a naxa goro kelife
serexēbade sētie ma. ²³ Annabi Munsa nun
Haruna naxa so hōrōmōlingira kui. E to mini,
e naxa duba jama bē. Na temui Alatala xa nōrē
naxa mini jama ma. ²⁴ Alatala naxa tē ragoro
serexēbade fari, a serexē gan daaxi nun ture gan.
Nama to na to, e naxa e xui ite sēewē ra, e e felen
bōxi ma.

10

Haruna xa di firinyie

¹ Haruna xa di firinyie, Nadabo nun Abihu naxa surayi gansee tongo, e te sa e kui, e surayi gan Alatala ya i. Kōnō e mu na te tongo Ala xa seriye ki ma. ² Na na a to, Alatala naxa te ragoro e ma, e faxa a xa hōrōmōlingira yire səniyēnxi kui. ³ Annabi Munsa naxa a fala Haruna bε, «Alatala wo rakolonxi nε yi ra, a to a fala, < Naxee makōrē n na, e xa a kolon n səniyēn, jama xa n binya. »» Haruna naxa dundu yen.

⁴ Annabi Munsa naxa Mikayeli nun Elisafan xili, Haruna baba xunya Yusiyeli xa die. A naxa a fala e bε, «Wo xa wo ngaxakerenyie furee xanin jama yonkinde fari ma, dənnaxε makuya yire səniyēnxi ra. » ⁵ E naxa e furee xanin jama yonkinde fari ma, alō Annabi Munsa e yamarixi ki naxε. E nu bara sərəxədubε dugie lu e furee ma.

⁶ Annabi Munsa naxa a fala Haruna nun a xa die bε, Eleyasari nun Itamari, «Wo naxa wo xunsexe rabεjin, wo naxa wo xa dugie fan ibcō. Wo naxa sese raba naxan nōma sunnunyi masende yi mixie xa faxε xa fe ra, alako Alatala naxa xōnō jama ma, a wo fan faxa. Wo ngaxakerenyi Isirayilakae tan nōma sunnunde yi mixie xa fe ra Alatala naxee faxaxi te ra. ⁷ Wo naxa keli Ala xa hōrōmōlingira sode dε ra yi saxanyi, alako wo naxa faxa. Alatala xa mixi sugandixie nan wo tan na. » E naxa Annabi Munsa xa yaamari rabatu.

⁸ Alatala naxa a masen Haruna bε, ⁹ «Wo na so hōrōmōlingira kui, wo naxa wəni min. Wo naxa minse yo min naxan mixi siisima, xa na mu a ra wo faxama nε. Na seriye mu kanama wo bənsəε

be abadan. ¹⁰ Na nan a niyama wo nōma Ala gbe nun adamadi gbe tagi rabade, səniyenyi nun səniyentareja. ¹¹ Na fan a niyama nē wo xa nō Isirayilakae xarande Alatala xa yaamarie ra, a naxee fixi e ma Annabi Munsa saabui ra.»

¹² Annabi Munsa naxa a fala Haruna nun a xa di dōnxōee be, Eleyasari nun Itamari, «Sansi xōri dinxi naxan baxi serexē ra Alatala be, kōnō naxan birin mu ganxi te ra, wo xa na don serexebade fe ma. Wo naxa lēbini sa a xun ma de, barima a səniyen. ¹³ Wo xa a don yire səniyenxi, barima a ganxi Alatala be serexē gan daaxie nan fe ma. Na findixi i gbe nun i xa die gbe nan na. Alatala serexedubēe yamarixi na nan na. ¹⁴ Wo man xa serexē sube kanke nun tabe don yire səniyenxi nē, naxee bara lintan Ala ya i, a masenfe ra a be. Nee findixi wo gbe nan na, i tan, i xa di xemēe, nun i xa di gineē. Ala bara na yaamari fi Isirayilakae ma e xa xanunteya serexēe xa fe ra. ¹⁵ Ture naxan ganma yo, tabe naxan bama yo, nun kanke naxan lintanma yo, e xa na birin masen Alatala be, na fa findi i gbe nun i xa die gbe ra, alō Alatala a yamarixi ki naxē. Seriyē na a ra naxan mu kanama abadan.»

¹⁶ Annabi Munsa to sikōtē xa fe maxōrin, naxan ba yunubi xafari serexē ra, a naxa a mē a e nu bara a birin gan te ra, a naxa xōnō Eleyasari nun Itamari ma, Haruna xa die naxee mu faxa. A naxa a fala e be, ¹⁷ «Munfe ra wo mu yi yunubi xafari serexē sube donxi yire səniyenxi? Serexē səniyenxi na a ra Alatala naxan fixi wo ma, alako Isirayila jama xa yunubi xa xafari, a findi xunsare ra e be Alatala ya i.

¹⁸ Yi sereqse wuli to mu soxi yire seniyenxi ma hɔrɔmɔlingira kui, a nu lan ne wo xa a sube don yire seniyenxi ne, alo Ala n yamarixi a ra ki naxe.» ¹⁹ Haruna naxa Annabi Munsa yaabi, «To e bara e xa yunubi xafari sereqse nun e xa sereqse gan daaxi ba Alatala ya i, kɔnɔ n to bara yi fe xɔrɔxɔs mɔɔli sɔtɔ, Alatala nɔma tinde n xa yunubi xafari sereqse sube don to?» ²⁰ Annabi Munsa to na yaabi me, a naxa tin a ra.

11

Donse radaxaxi nun donse raharamuxi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna be, ² «Wo xa a fala Isirayilakae be, sube naxee radaxaxi wo be, nee nan ya: ³ Sube tore kanyie naxee tore itaxunxi firinyi ra, e man e xa donse ratema e de i e nu a idon. Wo nɔma na sube mɔɔli donde.»

⁴ «Kɔnɔ ndee na naxee donse ratema e de i e nu a idon, e tore tan mu itaxunxi firinyi ra. Nee raharamuxi wo ma. Nɔxɔmɛ raharamuxi wo ma, barima a donse ratema a de i a nu a idon, kɔnɔ a tore mu itaxunxi firinyi ra. ⁵ Yere maniyɛ nde fan donse ratema a de i a nu a idon, kɔnɔ a tore mu itaxunxi firinyi ra. A raharamuxi wo ma. ⁶ Yere fan donse ratema a de i a nu a idon, kɔnɔ a tore mu itaxunxi firinyi ra. A raharamuxi wo ma. ⁷ Xɔsɛ tan, a tore itaxunxi firinyi ra, kɔnɔ a mu donse ratema a de i a nu a idon. A raharamuxi wo ma. ⁸ Wo naxa na subee don, wo naxa din e binbie ra. E raharamuxi wo ma.»

⁹ «Yɛxɛ naxee na ye xɔɔra, wo nɔma naxee donde, nee nan ya: xale kanyi nun bele kanyi naxee na baa ma, xa na mu a ra xure kui. ¹⁰ Kɔnɔ

yεxε naxee na baa ma, xa na mu a ra xure kui, bełε mu na naxee ma, xa na mu a ra xale mu na naxee ma, e raharamuxi wo ma. ¹¹ E raharamuxi wo ma, wo naxa e sube don. E binbie fan raharamuxi wo ma. ¹² Yεxε birin bełε nun xale mu na naxee ma, e raharamuxi wo ma.»

¹³ «Xɔni raharamuxie nan ya wo mu lan wo xa naxee don: yubε, sεgε, xaruma gbɔntɔε, ¹⁴ a nun nee maniyε birin. ¹⁵ Xaaxa fan, wo naxa na don a nun a maniyε birin. ¹⁶ Xundi, koofole, a nun tagarantongoe, ¹⁷ wo naxa e don a nun nee maniyε birin. ¹⁸ Gbongboe, yedɔnme, ¹⁹ laaba, tukε, a nun nee maniyε birin, wo naxa e don.»

²⁰ «Nimase gabutenyi nun sanyi na naxee ma, e raharamuxi wo ma. ²¹ Kɔnɔ na nimase mɔolie ya ma, naxee tuganma, wo nɔma nee tan donde, ²² alɔ katoe, tugumie, nun nee maniyε birin. ²³ Kɔnɔ, nimase gabutenyi nun sanyi na naxee ma, e raharamuxi wo ma.»

²⁴ «Xa wo dinma sube sεniyεntare ra, wo findima mixi sεniyεntare ra han nunmare ra. ²⁵ Naxan e binbie maxaninma, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi mixi sεniyεntare ra han nunmare ra. Fo a xa a xa dugie xa. ²⁶ Sube naxee birin tore mu itaxunxi firinyi ra, a nun naxee donse donma, kɔnɔ a mu gbilenma a rate ra e dε i e nu a idon, nee raharamuxi wo ma. Naxan dinma na mɔoli ra a findima mixi sεniyεntare ra. ²⁷ Sube birin tore mu na naxee be, e e jεrε e sanyi naanie xun na, e raharamuxi wo ma. Naxan dinma e binbie ra na findima mixi sεniyεntare ra han nunmare ra. ²⁸ E raharamuxi wo ma. Naxan e binbie maxaninma, na kanyi

lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi mixi seniyentare ra han nunmare ra.»

²⁹ «Nimase naxan birin luma yilie kui, e haramuxi wo bε. E xilie nan ya: bale, ḡenε, kasa, ³⁰ bonbolika, koolo, nun nee maniyee. ³¹ Na nimase xunxuri mɔ̄olie raharamuxi wo ma. Naxan dinma e binbie ra a findima mixi seniyentare ra han nunmare ra. ³² Xa e binbie sa bira se nde fari, na fan findima se seniyentare ra, alo se sa se wuri daaxi, dugi, xuruse kiri xaraxi, beki, xa na mu a ra yirabase nde. A lanma na se mɔ̄cli xa sa ye xɔ̄ora han nunmare ra alako a xa seniyen. ³³ Xa na nimase mɔ̄cli bira fejε nde kui, fejε nun a kui se birin findima se seniyentare ra. Na fejε xa kana. ³⁴ Ye naxan nu na na fejε kui, a na sa donse nde ma, na donse fan findima se seniyentare ra. Minse yo naxan nu na na fejε kui, a fan findima se seniyentare ra. ³⁵ Xa na nimase mɔ̄cli binbi bira se yo ma, na findima se seniyentare ra, alo taami ganse, xa na mu a ra tunde. E to findi se seniyentaree ra, a lanma wo xa e kana. ³⁶ Kɔ̄nɔ̄ xa e binbi sa bira dulonyi nan kui, xa na mu a ra ye ragatade nde, nee tan mu findima se seniyentaree ra. Kɔ̄nɔ̄ mixi naxan a belexε dinma e binbie ra, na findima mixi seniyentare ra. ³⁷ Xa a binbi bira sansi xɔ̄ri ma naxan sima, na mu findima se seniyentare ra. ³⁸ Kɔ̄nɔ̄ xa a binbi bira sansi xɔ̄ri tan ma naxan na ye xɔ̄ora, na sansi xɔ̄ri findima se seniyentare ra wo bε.»

³⁹ «Xa xuruse radaxaxi nde faxa, mixi fa din a binbi ra, na kanyi findima seniyentare ra han nunmare ra. ⁴⁰ Naxan na a sube don, na kanyi

lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi seniyentare ra han nunmare ra. Naxan na sube binbi maxanin, na kanyi lan ne a xa a xa dugie xa, a man fa findi seniyentare ra han nunmare ra.»

⁴¹ «Nimase naxan birin a bubuma bɔxi ma, nee birin raharamuxi wo ma. A mu lanma wo xa nee don. ⁴² Bubusee nun nimase xunxuri naxee pñerëma e sanyi naani xun na, xa na mu a ra e sanyi wuyaxi xun na, e sese mu radaxaxi. Wo naxa e don. ⁴³ Wo naxa wo yete findi seniyentare ra na nimase mɔɔli saabui ra. Wo naxa e don. ⁴⁴ Alatala nan n na, wo Marigi Ala. Wo xa wo yete fi n tan nan ma. Wo xa seniyen, barima n tan seniyen. Wo naxa wo yete findi seniyentare ra na nimase xunxuri saabui ra naxee luma pñerë ra bɔxi ma.»

⁴⁵ «N tan nan Alatala ra naxan wo raminixi Misira bɔxi ma, alako n xa findi wo Marigi Ala ra. Wo xa seniyen, barima n tan seniyen. ⁴⁶ Seriyë nan na ki subee, xɔnie, yεχεε, nun bubusee xa fe ra. ⁴⁷ Na kui wo nɔma sube seniyenxi nun sube seniyentare tagi raba kolonde, sube radaxaxi nun sube raharamuxi.»

12

Dinge xa serexe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε, ² «A fala Isirayilakae bε, xa gine nde sa tεegε, a di xeme bari, a findima seniyentare ra xi solofera bun ma, alo a kike walima temui naxε. ³ Xi solomasaxan lɔχɔε, di xa sunna. ⁴ Na xi solofera xanbi, dinge luma seniyentareja kui xi tongo saxan nun saxan bun ma a wuli xa fe ra naxan

minixi a ma a di bari temui. A mu lanma a xa din se seniyenxi ra, a mu lanma a xa so yire seniyenxi kui han maraseniyenyi waxati xa kamali.»

⁵ «Xa dingé di gine bari, a luma seniyentareja kui loxoxun firin, alo a kike walima temui naxé. Na xanbi a xa maraseniyenyi waxati buma xi tongo senni nun senni, a wuli xa fe ra naxan minixi a di bari temui. ⁶ A xa maraseniyenyi waxati na kamali, di xemé, xa na mu a ra di gine xa fe ra, a xa yexes ne keran daaxi xanin serexedube xon ma horomelingira sode de ra. A xa na ba serexé gan daaxi ra. A man xa kolokonde yore, xa na mu a ra ganbe ba yunubi xafari serexé ra. ⁷ Serexedube xa na serexee ba Alatala bë, a findi na gine xa xunsare ra. Na temui a seniyenma ne na wuli xa fe ra. Seriyé nan na ki gine be naxan di xemé barima, xa na mu a ra di gine. ⁸ Xa feere mu na a yi a xa yexes sotó, a nomá ganbe firin xaninde, xa na mu a ra kolokonde firin. Keren xa ba serexé gan daaxi ra, boore xa ba yunubi xafari serexé ra. Serexedube xa na ba, a findi xunsare ra gine bë, a fa seniyen.»

13

Furee mixi fate ma

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna bë, ² «Xa mixi fate kiri yire nde funtu, xa na mu a ra a fiixé, xa na mu a ra a findi fi ra, wo xa na kanyi xanin serexedube Haruna yire, xa na mu a ra a xa di nde yire. ³ Fure naxan na a fate, serexedube xa na mato. Xa fate xabe bara fiixé na fi yire, fi fan bara tilin, a sube li, fure naaxi

na a ra. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi seniyentare ra. ⁴ Xa fure ya mu itilin a na kiri nan gbansan fari, fate xabe mu fiixxi na longori, serexedube xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma lɔxɔxun keren. ⁵ A xi solofera nde lɔxɔe, serexedube man xa a mato. Xa a sa li fure mu na lantanfe, a man xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma lɔxɔxun keren. ⁶ A xi solofera nde lɔxɔe, serexedube man xa a mato a sanmaya firin nde. Xa fure jingi bara masara, a man mu lantanfe, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara seniyen. Fure na a ra naxan mu jaaxu. A xa a xa dugie xa, a findi mixi seniyenxi ra. ⁷ Kɔnɔ xa serexedube bara a mato, fure bara lantan ye na masenyi dangi xanbi, furema man xa gbilen serexedube yire temui gbete. ⁸ Serexedube man xa a mato. Xa fure bara lantan ye, serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi seniyentare ra, fure jaaxi na a ra.»

⁹ «Xa fure jaaxi bara lu mixi nde kiri ma, e xa a xanin serexedube yire. ¹⁰ A xa a mato. Xa na mixi kiri bara fiixe yire nde, a fa funtu, fate xabe fan fa fiixe na longori, a bula, sube mini kene ma, ¹¹ fure jaaxi na a ra naxan mu dandanma. Serexedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra. Hali a mu lu a kerenyi ma waxati di bun ma sɔnɔn, serexedube man xa a mato. Na tan bara ge findide mixi seniyentare ra. ¹² Xa serexedube bara a to a na fi jaaxi birin bara bari fɔlɔ, naxan nu na furema fate ma, kelife a sanyie ma han a xunyi, ¹³ a xa masenyi ti, na kanyi bara seniyen, barima fi birin bara bari fɔlɔ. A bara seniyen. ¹⁴ Kɔnɔ xa, fure sa

bula, sube mini kənə ma, na kanyi bara findi mixi səniyəntare ra. ¹⁵ Sərəxədubə na fure bulaxi to, a xa masenyi ti, fi bulaxi mu səniyən, fure jaaxi na a ra. ¹⁶ Xa sube bulaxi fa bari, furema xa siga sərəxədubə yire. ¹⁷ A xa a mato. Xa fure bara bari, sərəxədubə xa masenyi ti, furema bara səniyən. ¹⁸ Xa suuri mini mixi ma, a fa yalan, ¹⁹ kənə na kiri fa fiixə, xa na mu a ra a gbeeli, na kanyi xa siga sərəxədubə yire. ²⁰ A xa a mato. Xa fure ya bara itilin, a sube li, fate xabe bara fiixə na longori, sərəxədubə xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi səniyəntare ra. Fure jaaxi na a ra, naxan minixi suuri fəxi. ²¹ Xa sərəxədubə mu fate xabe fiixə to, fi fan mu tilin, a mu sube lixi, a mu fiixə a gbe ra, furema xa lu a kerenyi ma ləxəxun keren. ²² Xa fure bara lantan yə a fate ma, sərəxədubə xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi səniyəntare ra, fure jaaxi na a ra. ²³ Kənə xa fure mu masaraxi a mu lantanxi a i, suuri barixi na a ra. Sərəxədubə xa masenyi ti, na kanyi mixi səniyənxi na a ra.»

²⁴ «Xa mixi fate bara gan tə ra təmui dangixi, a kiri fa bari, kənə fure gbeeli, xa na mu a ra fure fiixə fa mini na fəxi, ²⁵ sərəxədubə xa na mato. Xa furema fate xabe bara fiixə na fəxi, fure bara tilin, a sube li, fure jaaxi na a ra, naxan bara mini fate ma kiri dənnaxə nu ganxi. Na sərəxədubə xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi səniyəntare ra, barima fure jaaxi na a ra. ²⁶ Kənə xa sərəxədubə mu fate xabe fiixə to fure ma, fi fan ya mu itilin, a mu sube lixi, a mu fiixə a gbe ra, sərəxədubə xa na kanyi yamari a xa lu a kerenyi ma ləxəxun keren. ²⁷ Sərəxədubə xa a

mato xi solofera nde lōxōe. Xa fure bara lantan ye a fate ma, sereqedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra, fure jaaxi na a ra. ²⁸ Kōnō xa fure mu masaraxi, a mu lantanxi a i, a mu fiixē alō a singe, a fatanxi na kiri ganxi nan na. Sereqedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyenxi na a ra. Nari na a ra kiri dənnaxe gan.»

²⁹ «Xa fure lu xemē, xa na mu a ra gine xunyi ma, xa na mu a ra a kenkenyi ma, ³⁰ sereqedube xa na fure mato. Xa fi ya bara itilin, a sube li, fate xabe fiixē, a xurun, sereqedube xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi seniyentare ra. Fure jaaxi na a ra naxan bara lu a xunyi ma, xa na mu a ra a kenkenyi ma. ³¹ Xa sereqedube sa a to fure ya mu itilinfe, a mu sube life, fate xabe foore mu na, a xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma xi solofera bun ma. ³² Sereqedube xa na fure mato xi solofera nde lōxōe. Xa fure mu lantanfe a i, fate xabe mu fiixē na longori, fi ya mu itilinxi, a mu sube lixi, ³³ na kanyi xa a xunsexe nun a dexabe bi a xa a ba fi ra. Sereqedube man xa furema yamari a xa lu a kerenyi ma lōxōxun kerén. ³⁴ Sereqedube xa na fure man mato xi solofera nde lōxōe. Xa a mu lantanxi a i, a ya mu itilinxi, a mu sube lixi, sereqedube xa masenyi ti, na kanyi mixi seniyenxi na a ra. A xa a xa dugie xa, a seniyen. ³⁵ Kōnō sereqedube xa masenyi dangi xanbi, xa fure bara lantan ye furema fate ma, ³⁶ sereqedube man xa a mato. Xa fure bara lantan ye, hali sereqedube mu fate xabe fiixē fen. Na kanyi bara findi mixi seniyentare ra. ³⁷ Kōnō xa na fure mu lantanxi a i, fate xabe foore nde tan bara mini, fure bara yalan. Na kanyi mixi

səniyənxi na a ra. Sərəxədubə xa masenyi ti, na kanyi mixi səniyənxi na a ra.»

³⁸ «Xa xəmə, xa na mu a ra gine fate kiri bara fiixə yire ndee, ³⁹ sərəxədubə xa na mato. Xa na mu fiixə a gbe ra, kasi mööli nde gbansan na a ra. A səniyen.»

⁴⁰ «Xa mixi nde xunsexe bara makən, tərərə kanyi na a ra, a mu jaaxu. Na kanyi səniyen. ⁴¹ Xa mixi nde xunsexe makənxi a tigi də biri gbansan nə, tərərə na a ra a mu jaaxu. Na kanyi səniyen. ⁴² Kənə xa fure fiixə, xa na mu a ra fure gbeeli mini a xunyi ma, xa na mu a ra a tigi ma, fure jaaxi na a ra. ⁴³ Sərəxədubə xa na mato. Xa na fure funtu naxan minixi a xunyi ma, a fiixə, xa na mu a ra a gbeeli alə fure jaaxi na ki naxə, ⁴⁴ furema na a ra, a mu səniyənxi. Sərəxədubə xa masenyi ti, na kanyi bara findi mixi səniyəntare ra. Fure na a xunyi ma.»

⁴⁵ «Na fure jaaxi kanyi xa dugi ibəɔxi ragoro a ma, a xa a xunyi bi, a xa a də xabe makoto a bələxe ra, a nu a fala a xui itexi ra <Seniyəntare, Seniyəntare.> ⁴⁶ Danmi na fure jaaxi na a ma, a mu səniyen. Fo a xa lu a kerenyi ma jama yonkinde fari ma.»

⁴⁷ «Na fure jaaxi nəma lude dugi ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gesə fute ra. ⁴⁸ A man nəma lude se nde dənbəxi ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gesə fute ra. A man nəma lude se nde ma naxan yailanxi xuruse kiri ra. ⁴⁹ Xa na fure bara ifɔɔrɔ, xa na mu a ra a bara gbeeli dugi ma, kiri ma, xa na mu a ra se dənbəxi ma, fure jaaxi na a ra. A xa masen sərəxədubə bə, a xa na mato. ⁵⁰ Na

fure na se naxan ma, na se xa ragata yire nde a kerenyi ma xi solofera bun ma. ⁵¹ Xi solofera nde lɔxɔe sereqedube man xa a mato. Xa na fure bara lantan ye i na dugi ma, xa na mu a ra na se dənbəxi ma, xa na mu a ra na kiri ma, fure jaaxi na a ra. Na bara findi se səniyəntare ra. ⁵² Sereqedube xa se birin gan na fure na se naxan ma, dugi naxan yailanxi xuruse xabe ra, dugi naxan yailanxi gesə fute ra, dugi dənbəxi, xa na mu a ra kiri. ⁵³ Kono xa sereqedube bara a mato, na fure mu lantanxi na see ma, ⁵⁴ a xa yaamari fi na see xa maxa ye ra, e xa sa e kerenyi ma xi solofera bun ma sanmaya firin nde. ⁵⁵ A na gesə maxade, sereqedube man xa na mato. Xa fure mu masaraxi, hali a man mu lantanxi a i, na findixi se səniyəntare nan na. A birin xa gan te ra, hali fure na a lahalə kerenyi gbansan nan ma. ⁵⁶ Xa sereqedube bara a to fure mu fiixə alɔ singe, a xa na yire gbansan ba na. ⁵⁷ Kono xa fure na lantanfe a i dugi ma, xa na mu a ra dugi dənbəxi ma, xa na mu a ra kiri ma, fure jaaxi na a ra, fo na xa gan te ra. ⁵⁸ Xa fure bara ba dugi ma, xa na mu a ra dugi dənbəxi ma, xa na mu a ra kiri ma ye ra a firin nde, a bara səniyən.»

⁵⁹ Seriyə nan na ki fure jaaxi xa fe ra naxan nɔma lude dugi nde ma naxan yailanxi xuruse xabe ra, xa na mu a ra gesə fute ra, a nun dugi nde ma naxan dənbəxi, a nun kiri nde ma. Na seriyə nɔma a masende xa se nde səniyən, xa na mu a mu səniyən.

14

Furema səniyəntare

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε,
² «Maraseniyenyi lōxœ, fure naaxi kanyi xa siga serexedube xōn. ³ Serexedube xa siga jama yonkinde fari ma na furema matode. Xa a bara yalan, ⁴ serexedube xa yaamari fi, a xa fa xōni njie radaxaxi firin na, e nun sediri wuri, gεrε mōcli nde, nun hisopi wuri furema bε. ⁵ Serexedube xa yaamari fi, e xa xōni kerēn kōn naxaba fεrε nde xun ma, dulon ye na naxan kui. ⁶ A xa xōni njie tongo, a nun sediri wuri, gεrε mōcli nde, nun hisopi wuri, a xa e birin dukulu xōni wuli xōora e naxan kōn naxabaxi dulon ye xun ma. ⁷ A xa na kasan sanmaya solofera na furema ma, naxan lanma a xa səniyεn. Serexedube xa masenyi ti, na mixi bara findi mixi səniyεnxi ra. Na temui a xa xōni njie bεrεn wula i.»

⁸ «Naxan wama səniyεnfe, a xa a xa dugie xa, a xa a fate maxabe bi, a xa a maxa ye ra. Na kui, a səniyεnma nε. Na dangi xanbi a nōma sode jama yonkinde kui, kōn a mu nōma sode a xa kiri banxi tan kui xi solofera. ⁹ Xi solofera nde lōxœ, a man xa a xunsexe bi, a dε xabe, a ya xinbi xabe, a nun a fate maxabe birin. A man xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa. Na kui, a səniyεnma nε. ¹⁰ Xi solomasaxan nde lōxœ, a xa yεxεyεrε xεmεma firin tongo, a nun yεxεgε ginεma, nε kerēn daaxi, lanyuru mu na naxee ma. A man xa sansi xōri dinxi konbo ya kerēn nun a tagi sōtō, ture masunbuxi naxan na, a nun ture sigaati ya kerēn naxan findima serexε ra. ¹¹ Serexedube xa furema nun a xa serexε ti n tan Alatala ya

i hōrōmōlingira sode dε ra. ¹² A xa yεxεeyɔrε kerēn tongo, a xa a ba yεtε ragbilen sεrεxε ra, a nun ture sigaati ya kerēn. A xa nee lintan n tan Alatala ya i. ¹³ A xa na yεxεs kɔn naxaba yire sεniyεnxi yunubi xafari sεrεxε nun sεrεxε gan daaxi bama dεnnaxε. Serexedube nan gbe yεtε ragbilen sεrεxε nun yunubi xafari sεrεxε ra. Serexε sεniyεnxi nan e ra. ¹⁴ Serexedube xa yεtε ragbilen sεrεxε wuli nde tongo, a xa a sa furema yirefanyi tuli ma, a bεlεxεkura yirefanyi ma, nun a sankura yirefanyi ma. ¹⁵ A man xa na ture sigaati ya kerēn ifili a yεtε kɔola bεlεxε kui. ¹⁶ A xa a bεlεxεsole yirefanyi sin ture kui, a nu bara naxan sa a kɔola bεlεxε kui, a xa na ture kasan dɔxɔ soloferε n tan Alatala ya i. ¹⁷ Ture naxan luxi sεrεxεdube bεlεxε kui, a xa nde sa furema yirefanyi tuli ma, a nun a bεlεxεkura yirefanyi ma, a nun a sankura yirefanyi ma yεtε ragbilen sεrεxε wuli fari. ¹⁸ Ture dɔnxɔs naxan luxi sεrεxεdube yi ra, a xa na sa furema xunyi ma. Serexedube xa a xun sara n tan Alatala ya i. ¹⁹ Serexedube xa yunubi xafari sεrεxε ba, a xa a xun sara a xa sεniyεntareŋa ma. Na dangi xanbi a xa na sεrεxε gan daaxi kɔn naxaba. ²⁰ A xa sεrεxε gan daaxi nun sansi xɔri dinxi sεrεxε ba sεrεxεbade fari. A xa furema xun sara alako a xa sεniyεn.»

²¹ «Xa setare nan na furema ra, feεre mu na a yi na sεrεxε xa fe ra, a xa yεxεeyɔrε kerēn gbansan ba yεtε ragbilen sεrεxε ra, naxan lintanma n tan Alatala ya i a xa findi furema xa xunsare ra. A xa sansi xɔri dinxi konbo ya tagi sɔtɔ, ture masunbuxi naxan na, a nun ture

sigaati ya keren, ²² nun ganbə firin, xa na mu a ra kolokonde yore firin. Keren xa findi yunubi xafari sərəxə ra, boore sərəxə gan daaxi. ²³ Xi solomasaxan nde ləxçəs, a xa fa na sərəxəe ra sərəxədubə xən hərəməlingira sode də ra n tan Alatala ya i, alako a xa səniyen. ²⁴ Sərəxədubə xa yetə ragbilen sərəxə yəxəe nun ture sigaati ya keren lintan n tan Alatala ya i. ²⁵ A xa na yəxəeyçə kən naxaba yetə ragbilen sərəxə ra. A xa a wuli nde tongo, a xa na sa furema yirefanyi tuli ma, a yirefanyi bələxəkura ma, a nun a yirefanyi sankura ma. ²⁶ A xa ture nde ifili a yetə kəçəla bələxə kui. ²⁷ A xa na ture kasan sanmaya soloferə a bələxəsole yirefanyi ra n tan Alatala ya i. ²⁸ Ture naxan na a bələxə kui, a xa dondoronti tongo, a na sa furema yirefanyi tuli ma, a yirefanyi bələxəkura ma, a nun a yirefanyi sankura ma wuli fari naxan keli yetə ragbilen sərəxə ma. ²⁹ Ture naxan luxi a bələxə kui, a xa na sa na furema xunyi ma, alako a xun xa sara n tan Alatala ya i. ³⁰ Sərəxədubə xa ganbə keren ba, xa na mu a ra kolokonde yore, sərəxəe ya ma furema naxee sətəxi. ³¹ A xa keren ba yunubi xafari sərəxə ra, boore xa findi sərəxə gan daaxi ra, a nun sansi xɔri dinxi. Sərəxədubə furema xun sarama n tan Alatala ya i na ki ne. ³² Seriyə nan na ki marasəniyənyi xa fe ra furemae bə naxee findixi setaree ra.»

³³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna bə, ³⁴ «Wo na so Kanaan bəxi ma, n naxan fima wo ma kə ra, xa fure jaaxi sa mini wo xa banxi kankee ma menni, ³⁵ banxi kanyi xa sa a fala sərəxədubə bə, <N bara fure jaaxi to n

ma banxi ma.» ³⁶ Serexedube xa yaamari fi, e xa se birin namin banxi kui beenu a xa siga fure jaaxi matode, alako se naxan na banxi kui, na naxa findi se seniyentare ra. E na ge na rabade, serexedube xa siga na banxi matode.»

³⁷ «Serexedube xa na fure mato. Xa fure foɔrɔ, xa na mu a ra a gbeeli, a man ya naxa itilin, a banxi kanke suxu, ³⁸ serexedube xa mini banxi kui, a xa banxi naade balan lɔxun keren. ³⁹ Xi solofera nde lɔxɔe, serexedube man xa gbilen naa. Xa fure bara lantan ye i banxi kanke ma, ⁴⁰ serexedube xa yaamari fi, banxi gemee xa ba na fure na dənnaxe, e xa e wɔlɛ taa fari ma yire seniyentare. ⁴¹ Banxi kanke xa maxɔɔlin banxi kui. Naxan bama, na xa woli taa fari ma yire seniyentare. ⁴² Geme gbetee xa sa booree jɔxɔe ra, banxi kanke xa maso a neene ra.»

⁴³ «Na wali birin dangi xanbi, xa fure jaaxi man mini banxi ma, ⁴⁴ serexedube xa gbilen na mato ra. Xa fure bara lantan ye banxi kui, fure jaaxi na a ra, a findixi se seniyentare nan na. ⁴⁵ Na banxi xa rabira, a gemee, a wurie, nun a maso bende birin xa wɔlɛ taa fari ma yire seniyentare. ⁴⁶ Naxan yo soma na banxi kui a balan xanbi, na kanyi fan findima mixi seniyentare nan na han nunmare ra. ⁴⁷ Naxan na a sa na banxi kui, xa na mu a ra a a dège naa, na lanma a xa a xa dugie xa.»

⁴⁸ «Na banxi yailan xanbi, xa serexedube sa gbilen na banxi kui, a fa a to fure mu lantanxi a i, a xa masenyi ti, na banxi bara seniyen, fure bara jɔn naa. ⁴⁹ Na banxi kanyi xa na maraseniyenyi rakamali serexe bafe ra. A xa xɔni firin, sediri

wuri, gere mōcli nde, nun hisopi wuri sōtō. ⁵⁰ A xa xōni kerēn kōn naxaba fējē nde xun ma dulon ye na naxan kui. ⁵¹ A xa sēdiri wuri, hisopi wuri, gere mōcli nde, nun xōni njē sin xōni kōn naxaba wuli xōra, naxan na dulon ye kui. A xa a kasān banxi ma sanmaya soloferē. ⁵² A xa banxi rāseniyēn xōni wuli, dulon ye, xōni njē, sēdiri wuri, hisopi wuri, nun gere mōcli nde ra. ⁵³ A xa xōni njē bējin taa fari ma wula i. Na kui, na banxi xa fe jaaxi jōnma nē, a sēniyēn.»

⁵⁴ «Sēriyē nan na ki fure jaaxie xa fe ra naxee minima mixi fate ma, ⁵⁵ dugie ma, banxie ma, ⁵⁶ naxee funtuma, naxee bulama, naxee fiixēma, ⁵⁷ alako a xa kolon xa se sēniyēnxi nan a ra, xa na mu a ra a mu sēniyēnxi. Sēriyē nan na ki na fure jaaxi xa fe ra.»

15

Kōrōsila kanyi

nun gine xa kike wali

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa nun Haruna bē, ² «Wo xa a fala Isirayilakae bē, kōrōsila kanyi bara findi mixi sēniyēntare ra. ³ Kōrōsila kanyi bara findi mixi sēniyēntare ra hali kōrōsila mu na minife sinden, kōn a na a fate kui. ⁴ Kōrōsila kanyi sama sade naxan ma, se sēniyēntare na a ra. A dōxō gonyi naxan yo ma, na fan se sēniyēntare na a ra. ⁵ Naxan na din a xa sade ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yētē maxa ye ra. A findima mixi sēniyēntare nan na han nunmare ra. ⁶ Naxan dōxōma a xa gonyi ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yētē maxa

ye ra. A findima mixi səniyentare nan na han nunmare ra. ⁷ Naxan yo din na furema fate ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi səniyentare nan na han nunmare ra. ⁸ Xa furema də ye bəxun mixi səniyenxi nde ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa. A findima mixi səniyentare nan na han nunmare ra. ⁹ Dəxəse naxan sama soe ma, xa na mu a ra ləxəmə ma, xa furema dəxə na fari, na dəxəse findima se səniyentare nan na. ¹⁰ Naxan na din sese ra furema bara dəxə naxan fari, na kanyi bara findi mixi səniyentare ra han nunmare ra. Na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa. ¹¹ Furema bəlexə səniyentare kanyi dinma mixi naxan na, na xa a xa dugie xa, a xa a yete maxa ye ra. A findima mixi səniyentare nan na han nunmare ra. ¹² Furema dinma fəjə naxan na, na xa kana. Xa yirabase wuri daaxi na a ra, a lan a xa maxa ye ra.»

¹³ «Kərəsila kanyi na yalan, a mame tima nə ləxun kerən beenu a xa findi mixi səniyenxi ra. A xa a xa dugie xa, a xa a maxa dulonyi ye ra. A səniyenma na ki nə. ¹⁴ Xi solomasaxan nde ləxəs, a xa ganbə firin tongo, xa na mu a ra kolokonde yore firin, a sa e so serexedube yi ra n tan Alatala ya i hərəməlingira sode də ra. ¹⁵ Serexedube xa xəni kerən ba yunubi xafari serexə ra, boore serexə gan daaxi. Na kui, kərəsila kanyi bara a xun sara n tan Alatala ya i.»

¹⁶ «Xa xəmə nde a xa wantanyi nəxə, a xa a fate birin maxa. A findima mixi səniyentare nan na han nunmare ra. ¹⁷ Dugi nun kiri naxan

birin nəxə, e xa maxa ye ra, e fan findima nə se səniyəntare han nunmare ra. ¹⁸ Xa xəmə nun gine kafu e boore ra, e xa e fate maxa. E findima mixi səniyəntaree nan na han nunmare ra.»

¹⁹ «Gine naxan na a xa kike wali kui, a findima mixi səniyəntare nan na ləxun keren bun ma. Naxan na din a ra, a fan findima mixi səniyəntare ra han nunmare ra. ²⁰ Gine naxan na a xa kike wali kui, a sama sade naxan ma, se səniyəntare na a ra. A dəxə sese naxan ma, na fan se səniyəntare na a ra. ²¹ Naxan yo na din a xa sade ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yətə maxa ye ra. A findima mixi səniyəntare nan na han nunmare ra. ²² Naxan yo na dəxə a xa gonyi ma, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a yətə maxa ye ra. A findima mixi səniyəntare nan na han nunmare ra. ²³ Xa se nde saxi na sade ma, xa na mu a ra na gonyi ma a nu dəxəxi naxan ma, naxan dinma na se ra a findima mixi səniyəntare nan na han nunmare ra. ²⁴ Xa xəmə nde nun na gine kafu, a xa kike wali wuli fa sa a fate ma, a fan findima mixi səniyəntare nan na ləxəxun keren bun ma. A na sa sade yo ma, na fan findima se səniyəntare nan na.»

²⁵ «Xa wuli lu mini ra gine ma, naxan mu findixi a xa kike wali wuli ra, xa na mu a ra a xa kike wali təmui xən naxa kuya, a findima mixi səniyəntare nan na alə gine naxan na a xa kike wali kui. ²⁶ A na a sa sade naxan ma, xa na mu a ra a dəxə gonyi naxan ma, na birin findima nə se səniyəntare ra alə a xa kike wali təmui. ²⁷ Naxan dinma na see ra, na kanyi xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa ye ra. A findima mixi səniyəntare

nan na han nunmare ra.»

²⁸ «Wuli na ba minife, na gine xa mame ti ləxəxun keren, a fa səniyen. ²⁹ Xi solofera nde ləxəe, a xa ganbe firin, xa na mu a ra kolokonde yore firin tongo, a xa e xanin serexedube xən hərəmalingira sode də ra. ³⁰ Serexedube xa xəni keren ba yunubi xafari serexə ra, boore serexə gan daaxi. Serexedube xunsare serexə bama na gine bə n tan Alatala ya i na ki nə.»

³¹ «Wo xa Isirayilakae makuya səniyentareja ra, xa na mu a ra, e na e makərə n ma hərəmalingira ra naxan na wo tagi, e faxama nə.»

³² «Seriye nan na ki kərəsila xa fe ra, a nun xəmə naxan a xa wantanyi nəxəma, ³³ gine naxan na kike wali kui, kərəsila naxan minima xəmə nun gine fate i, nun xəmə naxan nun gine səniyentare kafuma.»

16

Xunsare ləxəe

¹ Haruna xa di firinyi to faxa e yətə masenfe ra Alatala bə, Alatala naxa a masen Annabi Munsa bə, ² «A fala i taara Haruna bə, a na so hərəmalingira kui, a naxa lu dangi ra dugi gbakuxi ra xa a dangi temui mu a lixi, alako a naxa faxa. Yire səniyənxi na a ra saate kankira na dənnaxə. Xunsarəde na na saate kankira nan fari, n minima nuxui kui dənnaxə.»

³ «Haruna xa so hərəmalingira kui tuura ra, naxan bama yunubi xafari serexə ra, a nun yəxəe kontonyi serexə gan daaxi ra. ⁴ A xa guba səniyənxi gəsə fute daaxi ragoro a ma, a

xa wantanyi gesε fute daaxi so. A xa a tagi ixiri beleti gesε fute daaxi ra, a xa xunmase dɔxɔ a xunyi ma. A na ge a maxade, a xa na dugi səniyenxi birin nagoro a ma. ⁵ Isirayila jama xa sikötε firin so a yi ra yunubi xafari sereχε ra, a nun yεχεε kontonyi keren sereχε gan daaxi ra. ⁶ Haruna xa tuura ba a yεtε xa yunubi xafari sereχε ra alako a tan nun a xa denbaya xun xa sara. ⁷ A xa na sikötε firinyi ti n tan Alatala ya i, hɔrɔmɔlingira sode dε ra. ⁸ A xa n tan Ala maxandi a xa tɔnxuma masen n bε na sikötε firinyi xa fe ra. Keren xa findi n tan Alatala gbe ra, boore xa lu Sentanε bε wula i. ⁹ Sikötε naxan sugandixi n tan Alatala gbe ra, Haruna xa a ba yunubi xafari sereχε ra. ¹⁰ Sikötε naxan sugandixi a xa findi Sentanε gbe ra, na mu faxama. Haruna xa a ti n tan Alatala ya i, a xa findi xunsare ra, a xa a bεjñin sigafe ra wula i Sentanε bε. ¹¹ Haruna xa tuura ba a yεtε xa yunubi xafari sereχε ra, a xa findi a tan nun a xa denbaya xunsare ra. A xa na tuura kɔn naxaba yunubi xafari sereχε ra. ¹² A xa surayi ganse rafe te wole ra naxan tongoxi sereχebade fari n tan Alatala ya i. A xa surayi funi belexe ya firin fan tongo. A xa na birin xanin dugi gbakuxi xanbi ra yire səniyenxi kui. ¹³ A xa na surayi gan n tan Alatala ya i, alako tuuri naxan tema na xa saate kankira nɔxun a ma alako a naxa faxa. ¹⁴ A xa tuura wuli nde tongo a belexesole ra, a xa a kasan saate kankira makoto se ma xunsarade sogetede biri sanmaya solofera, a man xa a kasan na makoto se ya ra. ¹⁵ A xa sikötε kɔn naxaba jama xa yunubi xafari sereχε ra, a fa a wuli

xanin dugi gbakuxi xanbi ra. A xa na wuli kasan saate kankira makoto se ma nun saate kankira makoto se ya ra, alɔ a rabaxi tuura wuli ra ki naxε.»

¹⁶ «Na ki a xunsare sɔtɔma yire seniyenxi bε Isirayilakae xa seniyentarena, e xa fe kobie, nun e xa yunubie xa fe ra. A xa a raba na ki hɔrɔmɔlingira fan bε, naxan tixi Isirayilaka seniyentaree tagi. ¹⁷ Mixi yo naxa lu hɔrɔmɔlingira kui han Haruna minima yire seniyenxi fisamante kui temui naxε. A xa a tan nun a xa denbaya xun sara, a nun Isirayila jama birin. ¹⁸ A xa siga serexebade yire naxan na n tan Alatala ya i, a fa xunsare ba na serexebade bε. A xa tuura nun sikɔtε wuli sa ferie ma naxee nu na serexebade tunxunyi naanie ra. ¹⁹ A xa wuli kasan a bεlexesole ra sanya solofera serexebade ma, alako a xa seniyen Isirayilakae xa seniyentareja xa fe ra.»

²⁰ «Haruna na gε xunsare bade yire seniyenxi, hɔrɔmɔlingira, nun serexebade bε, a xa sikɔtε boore maso naxan mu nu faxa. ²¹ A xa a bεlexe firinyie sa na sikɔtε xun tagi, a fa Isirayilakae xa seniyentareja, e xa fe kobie, nun e xa yunubi birin masen n tan Ala bε. A na gε na kote birin sade sikɔtε xun, a xa na sikɔtε bεjñin wula i mixi nde saabui ra naxan bara tin na wali ra. ²² Na sikɔtε yunubi birin xaninma a xun ma wula i, a bεjñin dennaxε.»

²³ «Na dangi xanbi, Haruna xa so hɔrɔmɔlingira kui, a xa a xa dugi gesε fute daaxie ba, a naxee ragoroxi a ma beenu a xa so yire seniyenxi kui. A xa nee lu na. ²⁴ A xa

a maxa ye ra yire səniyənxi kui, a dugi gbetee ragoro a ma. A na ge, a xa mini, a sərexe gan daaxi firin ba, kerēn a yete bə, boore jama bə. A xunsare sətəma a yete bə nun jama bə na kui. ²⁵ A man xa yunubi xafari sərexe ture gan sərexe bade fari.»

²⁶ «Naxan sikötə bəjən wula i Sentane bə, na lan a xa a xa dugie xa, a a fate maxa, a fa gbilen nama yonkinde. ²⁷ Tuura nun sikötə naxee baxi yunubi xafari sərexe ra, naxee wuli findi xunsare ra yire səniyənxi, nee lan e xa xanin jama yonkinde fari ma, e kiri, e sube, nun e najə birin xa gan te ra. ²⁸ Naxan na wali rabama, a xa a xa dugie xa, a xa a fate maxa ye ra, a fa gbilen nama yonkinde.»

²⁹ «Seriye nan na ki wo bə naxan mu kanama abadan. Kike soloferə nde, xi fu ləxəe, wo xa sunyi suxu, wo naxa wali yo raba, wo tan, nun mixi naxee sabatixi naa kənə e mu findi Isirayilakae ra. ³⁰ Na findima xunsare ləxəe ra wo bə, alako wo xa səniyen, wo xa yunubi birin xa xafari n tan Alatala ya i. ³¹ Na findima malabui nun sali ləxəe ra wo bə. Wo xa sunyi suxu na ləxəe. Yi seriye mu kanama abadan.»

³² «Ala naxan sugandixi, a naxan tixi səreqedubə kuntigi ra, na nan wo xun sarama. A luma a baba xa wali raba ra. A luma səreqedubə dugi səniyənchie ragoro ra a ma. ³³ A luma yire səniyənxi, hərəməlingira, sərexe bade, səreqedubəe nun Isirayila jama birin xun sara ra. ³⁴ Yi seriye mu kanama abadan, alako jə birin xunsare xa ba Isirayilakae bə e xa yunubi birin ma fe ra.»

E Alatala xa yaamari birin suxu alɔ a masenxi Annabi Munsa bε ki naxe.

17

Sereqə bama dənnaxe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε, ² «A fala Haruna bε nun a xa die bε, a nun Isirayilaka birin bε, Alatala yi nan yamarixi. ³ Isirayilaka naxan ninge, xa na mu a ra yεχεε, xa na mu a ra si bama sereqə ra jama yonkinde kui, xa na mu a ra jama yonkinde fari ma, ⁴ a mu a xaninma hɔrɔmɔlingira sode dε xa ra alako a xa a fi n tan Alatala ma hɔrɔmɔlingira yire, na kanyi luma nε alɔ faxeti. A bara faxε ti, a lanma na kanyi xa keri jama ya ma. ⁵ Yi yaamari wama a masenfe nε a Isirayilakae mu lanma e xa sereqə ba burunyi. E xa fa xanunteya sereqə ra sereqedube nan xɔn n tan Alatala ya i n ma hɔrɔmɔlingira sode dε ra. ⁶ Sereqedube xa na wuli kasan n tan Alatala xa sereqəbade sεetie ma hɔrɔmɔlingira sode dε ra, a man xa na ture gan te i, a xa findi xiri fanyi ra n tan Alatala bε. ⁷ Isirayilakae naxa sikɔtε sereqə ba kuye bε sɔnɔn de. Na findima yanfanteya nan na n tan Alatala mabiri. Yi yaamari mu kanama abadan.»

⁸ «A fala e bε, Isirayilaka, xa na mu a ra xɔjε naxan sabatixi e tagi, xa a sereqə gan daaxi, xa na mu a ra sereqə gbete ba, ⁹ a mu a xanin hɔrɔmɔlingira sode dε ra, alako a xa fi n tan Alatala ma, na kanyi kerima nε a xa jama tagi.»

Wuli minfe tɔnyi

¹⁰ «Xa Isirayilaka nde, xa na mu a ra xɔjɛ nde naxan sabatixi Isirayila bɔxi ma a naxa wuli min, n gbilenma ne na kanyi fɔxɔ ra, n fa a keri a xa jama ya ma, ¹¹ barima sube nii bara lu a wuli ya ma. N bara wuli findi wo xunsare ra, naxan bama s̄erexɛ ra s̄erexebade fari. Wuli nan na xunsare ra. ¹² Na na a ra, n bara Isirayilakae yamari e naxa wuli min. Wo xa xɔjɛ naxee sabatixi Isirayila bɔxi ma, e fan naxa wuli min de. ¹³ Xa Isirayilaka, xa na mu a ra xɔjɛ nde naxan na wo tagi, sa sube nde, xa na mu a ra xɔni nde faxa naxan daxa a xa don, a xa na wuli ifili bɔxi ma, a bende sa a fari, ¹⁴ barima sube nii na a wuli nan ya ma. Na na a ra, n bara Isirayilakae yamari wo naxa sube wuli yo min, barima sube nii na a wuli nan ya ma. Naxan yo na raba, a fama keride Isirayila jama ya ma.»

¹⁵ «Xa Isirayilaka, xa na mu a ra xɔjɛ nde naxan na wo tagi, na sube don naxan faxaxi a yete ma, xa na mu a ra sube gbete naxan faxaxi ki gbete ra, na kanyi xa a xa dugie xa ye ra, a man xa a yete maxa. A mu seniyenma han nunmare ra. ¹⁶ Xa a mu a xa dugie xa, xa a mu a yete maxa, na seniyentareja luma ne a ma.»

18

Kafui seriye

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be, ² «A fala Isirayilakae be Alatala nan n na, wo Marigi Ala. ³ Wo naxa Misirakae xa naamunyie raba, wo nu na dənnaxe. Wo man naxa Kanaankae fan ma naamunyie raba, n wo xaninma dənnaxe. Wo naxa bira e xa seriye fɔxɔ ra. ⁴ Wo xa n tan nan

ma seriye nun n ma yaamarie rabatu, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala. ⁵ Wo xa bira n ma seriye nun n ma yaamarie nan fɔxɔ ra. Mixi naxan nee rabatuma, a simaya sotoma nee nan saabui ra. Alatala nan n na.»

⁶ «Wo naxa kafu wo nun wo barima. Alatala nan n na.»

⁷ «Wo naxa kafu wo nun wo nga, naxan findixi wo baba xa gine ra. Wo nga nan wo nga ra, wo naxa kafu a ra.»

⁸ «Wo naxa kafu wo nun wo nanden, naxan findixi wo baba xa gine ra.»

⁹ «Wo naxa kafu wo nun wo maagine, naxan findixi wo baba xa na mu a ra wo nga xa di ra, naxan barixi wo xɔnyi xa na mu a ra yire gbete.»

¹⁰ «Wo naxa kafu wo nun wo xa di xeme xa di gine, wo naxa kafu wo nun wo xa di gine xa di gine. E fatanxi wo yete fate nan na.»

¹¹ «Wo naxa kafu wo nun wo baba xa gine gbete xa di gine, wo baba naxan barixi. Wo maagine na a ra.»

¹² «Wo naxa kafu wo nun wo baba maagine ra. Wo baba bariboore na a ra.»

¹³ «Wo naxa kafu wo nun wo nga xunya, xa na mu a ra a taara. Wo nga bariboore na a ra.»

¹⁴ «Wo naxa kafu wo nun wo baba xunya xa gine, xa na mu a ra a taara xa gine. Wo baba xunya xa na mu a ra a taara nan gbe findixi na gine ra. Wo nga nun wo mama nan lanxi e ma.»

¹⁵ «Wo naxa kafu wo nun wo xa di xa gine, wo xa di nan xa gine a ra.»

¹⁶ «Wo naxa kafu wo nun wo xunya, xa na mu a ra wo taara xa gine.»

17 «Xa wo nun gine nde bara kafu, wo nun a xa di gine tan naxa kafu de. Wo nun a xa di xemē xa di gine naxa kafu de, wo nun a xa di gine xa di gine naxa kafu de. Baribooremae na e ra, na fe mōcli mu fan.»

18 «Wo nun wo xa gine xunya naxa kafu de, xa na mu a ra a taara, wo xa gine xa simaya kui. Na fe fama ne tōone ra.»

19 «Wo nun gine naxa kafu a xa kike wali kui de, barima a mu seniyenxi na temui.»

20 «Sade fe naxa lu wo nun wo malanboore xa gine tagi de, na findima seniyentareja nan na.»

21 «Wo naxa wo xa di yo ba serexē ra Mōlōkō kuye bē. Wo naxa wo Marigi Ala xili bexu. Alatala nan n na.»

22 «Xemē naxa kafu nun xemē ra. Fe jaaxi na a ra. Xemē lanma e nun gine nan xa kafu.»

23 «Xemē naxa kafu nun sube ra. Gine fan naxa kafu nun sube ra. Na fe mōcli mu fan feo.»

24 «Wo naxa wo manōxō yi fe mōolie ra, alo na sie a rabaxi ki naxē n naxee keri wo ya ra. **25** E xa fe jaaxie bara bōxi yati manōxō. N e ratōnxi na nan ma, e mu luma yi bōxi ma sōnōn. **26** Wo tan Isirayilakae nun xōne naxee na wo tagi, wo xa n ma seriye nun n ma yaamarie rabatu. Wo naxa yi fe xōnxie raba de. **27** Bekae nu bara na mōcli raba beenu wo xa fa. Yi bōxi findi yire seniyentare ra na nan ma. **28** Xa wo fan bira na mōcli fōxō ra, wo fan kerima ne yi bōxi ma. **29** Mixi yo naxan na mōcli rabama, a kelima ne a xa jnama ya ma. **30** Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo naxa na fe xōnxie raba alo mixi naxee nu na be beenu wo xa fa. Wo naxa findi mixi

seniyentaree ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

19

Tinxinyi naxan nafan Ala ma

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε, ² «A fala Isirayilakae bε, wo xa seniyen, barima n tan seniyen, wo Marigi Alatala. ³ Birin xa e nga nun e baba binya. Birin xa malabui lɔxɔε seriyε rabatu. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

⁴ «Wo naxa kuyee batu, wo naxa wure raxunu kuye yailanfe ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

⁵ «Wo xa xanunteya serexε ba n tan Alatala bε a raba ki ma. ⁶ Serexε sube xa don a faxa lɔxɔε, xa na mu a ra na kuye iba. Sube na xi saxan ti, na xa sa te i. ⁷ Naxan luma han xi saxan, a raharamuxi, a mu lan na mɔɔli xa don. ⁸ Naxan na rabama, a na sare sɔtɔma ne, barima a bara n tan Alatala xa se seniyenxi yelebu. Na kanyi raminima ne Isirayila jnama ya ma.»

⁹ «Wo na xε xaba wo xɔnyi, wo naxa a tuxuie xaba. Baloe naxan birama bɔxi ma, wo xa na lu naa. ¹⁰ Wo na weni bogi ba wo xa sansie kɔn na, wo naxa gbilen a ma a firin nde. Bogi naxee fan yolonma e yεtε ma, wo xa nee fan lu na setaree bε, a nun mixie bε naxee kelixi jnamane gbεtεe ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

¹¹ «Wo naxa muŋε ti. Wo naxa wule fala. Wo naxa wo boore yanfa. ¹² Wo naxa wo kali n xili ra wule fari, barima na kui wo wo Marigi Ala xili nan kanama. Alatala nan n na.»

¹³ «Wo naxa wo ngaxakerenyi tɔɔrɔ, wo naxa a munja. Wo naxa wo xa walike xa wali sare lu han tina.»

¹⁴ «Wo naxa tulixɔri konbi, wo naxa dɔnxui rabira. Wo xa gaaxu n tan Ala ya ra. Alatala nan n na.»

¹⁵ «Wo naxa kiiti sa tinxintareya ra. Wo naxa setare rafisa a boore bɛ, wo naxa banna rafisa a boore bɛ. Wo xa kiiti birin sa tinxinyi ra.

¹⁶ Wo naxa wo boore mafala. Wo naxa wo boore tɔɔjɛgɛ alako a xa faxa. Alatala nan n na. ¹⁷ Wo naxa wo ngaxakerenyi xɔn. Wo xa wo boore rasi, alako wo naxa yunubi sɔtɔ a xa fe ra. ¹⁸ Wo naxa wo gbeṛɔxɔ. Wo naxa gbɛsɛnχɔnnɛya ragata wo sondonyi kui wo ngaxakerenyi bɛ. Wo xa wo boore xanu ałɔ wo wo yete xanuma ki naxɛ. Alatala nan n na.»

¹⁹ «Wo xa n ma yaamarie rabatu. Wo naxa xuruse mɔɔli firin rate e boore ma. Wo naxa sansi mɔɔli firin si xɛ kerɛn ma. Wo naxa dugi ragoro wo ma naxan dɛgɛxi gɛsɛ mɔɔli firin na.»

²⁰ «Xa xɛmɛ nde nun konyi gine nde kafu xɛmɛ gbɛtɛ naxan xa kote dɔɔxɔxì, naxan xun mu saraxi sinden, naxan mu xɔrɛyaxi, e xa naxankata. Kɔnɔ wo naxa e faxa, barima konyi gine nan a ra. ²¹ Na xɛmɛ xa yɛxɛɛ kontonyi ba yete ragbilen sɛrɛxɛ ra n tan Alatala bɛ hɔrɔmɔlingira sode dɛ ra. ²² Serexedube xa na yɛxɛɛ kontonyi findi xunsare ra a bɛ n tan Alatala ya i, a xa findi yete ragbilen sɛrɛxɛ ra alako a xa yunubi xa xafari.»

²³ «Wo na so bɔxi kui n naxan fima wo ma, wo naxa wo xa sansi sixie bogie don sinden han jnɛ saxan. E mu səniyɛn, e luxi ałɔ sunnetare.

Wo naxa e don. ²⁴ Naxee fan bogima je naani
nde ma, na birin fima n tan Alatala nan ma, a xa
findi n ma matoxe ra. ²⁵ Naxee bogima je suuli
nde ma, na tan birin findima wo baloe nan na.
Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²⁶ «Wo naxa sube yo don wo mu naxan kon
naxabaxi, a wuli xa mini. Wo naxa sematoe wali
raba, wo naxa duureya raba. ²⁷ Wo naxa wo
xunsexe maxaba wo xunyi settie ma a radigilinxi
ra, wo naxa wo de xabe settie maxaba, ²⁸ wo
naxa wo fate maxaba jonyi to soxi wo ma. Wo
naxa pirinti ti wo fate ma. Alatala nan n na.»

²⁹ «Wo naxa wo xa di gine mati langoe ra, alako
wo xa boxi naxa bira langoeja foxo ra, a xa rafe
fe jaaxie ra. ³⁰ Wo xa n ma malabui loxee
binya, a nun n ma yire seniyenxi. Alatala nan
n na.»

³¹ «Wo naxa mixi fen naxan mixi faxaxie
rawoyenma. Wo naxa bira sematoee foxo ra,
xa na mu a ra wo findima seniyentaree nan na.
Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

³² «Wo xa mixi moxie binya, naxee xunsexe
bara fiixe. Wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra.
Alatala nan n na.»

³³ «Wo naxa mixi rawali a naaxi ra, naxee
kelixi jamane gbete e xa sabati wo xa boxi
kui. ³⁴ Wo xa na xore mocli rasene alc wo
ngaxakerenyi. Wo xa a xanu alc wo wo yete
xanuma ki naxe. Wo fan nu na xoreyu nan kui
Misira boxi ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

³⁵ «Wo naxa tinxintareya yo raba, kiiti sade,
se kuyeya maniyade, se binye maniyade, se rafe
daaxi maniyade. ³⁶ Wo xa sikeeli xa kamali. Wo

se maniyase kamalixie rawali. Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo raminixi Misira bɔxi ma. ³⁷ Wo xa n ma seriye nun n ma yaamari birin nabatu. Alatala nan n na.»

20

Fe xɔnxie Ala mabiri

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε, ² «A fala Isirayilakae bε, xa Isirayilaka nde, xa na mu a ra xɔnɛ nde naxan sabatixi Isirayila bɔxi ma, a xa di nde ba sereχe ra Mɔlɔkɔ kuye bε, jama xa na kanyi magɔnɔ gɛmɛe ra han a xa faxa. ³ N tan fan gbilenma nɛ na mixi fɔxɔ ra, n a ramini jama ya ma, barima a bara n ma yire seniyenxi yelebu, a bara n xili seniyenxi kana na sereχe mɔɔli ra Mɔlɔkɔ kuye bε. ⁴ Xa jama a ya raxi na fe ma, e tondi mixi faxade, naxan a xa di baxi sereχe ra Mɔlɔkɔ bε, ⁵ n tan gbilenma nɛ na mixi nun a xabile fɔxɔ ra, n nee keri e xa jama ya ma, a nun mixi birin naxee n yanfama Mɔlɔkɔ kuye xa fe ra.»

⁶ «Xa mixi nde n yanfa, a bira sematoe fɔxɔ ra, a nun mixi naxan mixi faxaxie rawɔyenma, n gbilenma na kanyi fɔxɔ ra, n a keri a xa jama ya ma. ⁷ Wo xa wo jere seniyenyi kui, alako wo xa seniyen, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala. ⁸ Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa e ratinme. Alatala nan n na, naxan wo raseniyenma.»

⁹ «Naxan yo a baba danka, xa na mu a ra a nga, wo xa na kanyi faxa. A tan nan a faxa fe ragirixi, barima a bara a baba danka, xa na mu a ra a nga.»

10 «Xa xemē nde yene raba a malan boore xa gine ra, na xemē nun na gine xa faxa e xa langoeja xa fe ra.»

11 «Xa xemē nde kafu nun a baba xa gine ra, a bara fe jaaxi raba a baba ra. Wo xa na xemē nun na gine faxa e xa yunubi xa fe ra.»

12 «Xa xemē nde kafu nun a xa di xa gine ra, wo xa e firinyi birin faxa na yunubi xa fe ra, barima na fe mōcli mu fan feo.»

13 «Xa xemē nde kafu nun xemē gbete ra alo xemē darixi a raba ra gine ra ki naxe, wo xa e firinyi birin faxa na fe xonxi xa fe ra.»

14 «Xa xemē nde kafu nun gine ra nun na xa di gine ra, e bara fe jaaxi raba. Wo xa e gan te ra, xemē nun gine, alako na fe xonxi mōcli naxa lu wo tagi.»

15 «Xa xemē nde kafu nun sube ra, wo xa na xemē nun na sube birin faxa.»

16 «Xa gine nde a maso sube ra kafu booreja ra, wo xa na gine nun na sube faxa na fe jaaxi xa fe ra.»

17 «Xa xemē nde kafu nun a maagine ra, a baba xa di gine, xa na mu a ra a nga xa di gine, fe mayaagixi nan a ra. Wo xa e keri e xa jnama ya ma, barima xemē bara kafu nun a maagine ra. Na kote xa lu a xun ma.»

18 «Xa xemē nde kafu nun gine ra naxan na a xa kike wali kui, a wuli naxa mini kene ma. E firinyi birin xa keri jnama ya ma na fe ma.»

19 «Wo naxa kafu nun wo nga xunya, xa na mu a ra wo nga taara ra, xa na mu a ra wo baba maagine ra, barima wo bariboore nan e ra. Naxan na mōcli rabama na kote xa lu a xun ma.»

20 «Xa xemē nde kafu nun a baba xunya xa gine ra, xa na mu a ra a baba taara xa gine ra, e na kote xaninma nε. E birin fama faxade dibaritareja nan kui.»

21 «Xa xemē nde kafu nun a xunya xa gine ra, xa na mu a ra a kafu nun a taara xa gine ra, a bara fe səniyentare raba. E birin fama faxade dibaritareja nan kui.»

22 «Wo xa n ma seriye nun n ma yaamari birin nabatu, wo xa na birin naba, alako wo mu fama keride ki naxε bɔxi ma n wo rasabatima dənnaxε. **23** Wo naxa bira na bɔxi sie xa seriye fɔxɔ ra, n fama naxee keride wo ya ra. E naxan nabama na mu rafanxi n ma feo. **24** N bara a fala wo bε na bɔxi findima wo gbe ra. N bara na bɔxi fi wo ma, xijε nun kumi gbegbe na dənnaxε. Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo sugandixi sie tagi. **25** Wo xa sube raharamuxie nun sube radaxaxie tagi rasa, e nun xɔni raharamuxie nun xɔni radaxaxie, alako wo naxa findi səniyentaree ra e saabui ra. N bara tɔnyi dɔxɔ na subee, na xɔnie, nun na bɔximasee ra. E mu səniyen. **26** Wo xa findi n ma jama səniyenxi ra, barima n tan Alatala nan səniyen. N bara wo sugandi sie tagi, alako wo xa findi n gbe ra.»

27 «Mixi yo naxan mixi faxaxie rawɔyεnma, xa na mu a ra a findi sematoe ra, wo xa a magɔnɔ gεmεe ra han a xa faxa. A tan nan a faxa fe ragirixi.»

21

Serexedube xa səniyenxi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε, «A fala Haruna xa di sereqedubε bε, sereqedubε naxa a yetε findi seniyentare ra a xa mixi nde fure saabui ra, ² fo a xa mixi kende nde alo a nga, a baba, a xa di xemε, a xa di gine, a xunya xemεma, a taara xemεma, ³ nun a maagine, ginedimedi na naxan na, a mu dəxəxi xemε taa sinden, a na a xənyi. Sereqedubε na din e fure ra, a findima ne mixi seniyentare ra. ⁴ A mu lanma sereqedubε xa findi seniyentare ra a xa gine fure xa fe ra, xa na mu a ra a xa gine xa mixie fure xa fe ra.»

⁵ «Xa jənfe bara a li, a mu lanma sereqedubε xa a xunyi bi, xa na mu a ra a de xabee seeti maxaba, xa na mu a ra a fate maxaba. ⁶ E xa seniyen e Marigi Ala bε. E naxa e Marigi Ala xili kana, barima e tan nan sereqε gan daaxie bama n tan Alatala bε, naxee luxi alo n ma donse. E lan e xa seniyen na nan ma. ⁷ A mu lanma sereqedubε xa langoe gine dəxə, xa na mu a ra gine futi kane, xa na mu a ra gine xemε meexi naxan na. Sereqedubε tan seniyen a Marigi Ala bε. ⁸ Wo xa a kolon mixi seniyenxi ra, barima a tan nan sereqε fima Ala ma naxee luxi alo donse. Wo xa a kolon a seniyen, barima n tan Alatala seniyen, n tan naxan wo raseniyenma. ⁹ Xa sereqedubε xa di gine nde a yetε rayaagima findife ra langoe ra, a bara a baba rayaagi. A lanma na gine xa gan te ra.»

¹⁰ «Sereqedubε kuntigi naxan sugandixi a ngaxakerenyie tagi, e ture seniyenxi sa a ma, e dugi seniyenxi ragoro a ma, na naxa a xunsexe kana, a naxa a xa dugi ibəc. ¹¹ A naxa so fure

xun ma, a naxa findi səniyentare ra fure xa fe ra, hali a baba xa na mu a ra a nga. ¹² A naxa mini yire səniyenxi kui, a naxa a Marigi Ala xa hɔrɔmɔlingira manɔxɔ, barima n tan Ala nan a sugandixi, ture səniyenxi saxi a xunyi ma. Alatala nan n na. ¹³ A xa ginədimədi dɔxɔ gine ra. ¹⁴ A naxa kaajɛ gine dɔxɔ, a naxa gine rabεjinxı dɔxɔ, a naxa langoe dɔxɔ, a naxa gine dɔxɔ ginədimədi mu naxan na. A xa ginədimədi tongō gine ra a xa mixie ya ma, ¹⁵ alako a naxa a bɔnsɔe rayaagi. Alatala nan n na naxan a raseniyenma.»

¹⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bɛ, ¹⁷ «A fala Haruna bɛ, mixi mabenxi yo naxa serexedube wali raba, a serexɛ sa serexɛbade ma n tan Ala bɛ. Na mu lanma abadan. ¹⁸ Mabenye nan ya naxee mu daxa e xa e maso serexɛbade ra: naxan ya mu fan, naxan mu nɔma jerede a fanyi ra, naxan salonse nde kanaxi, ¹⁹ naxan belexɛ, xa na mu a ra sanyi giraxi, ²⁰ naxan kuntinxı, naxan xa kuyɛ mu kamalixi, naxan ya mu fanxi, fate kiri fure na naxan ma, nun xeme banaxi. ²¹ Mabenyi yo fatan serexedube Haruna xabile ra, a naxa a maso n tan Alatala xa serexɛbade ra serexɛ gan daaxi bafe ra a Marigi Ala bɛ. ²² A nɔma n tan Ala xa donse səniyenxi mɔɔli birin donde, ²³ kɔnɔ a mu lan a xa a maso yire səniyenxi fisamante xa dugi ra, xa na mu a ra serexɛbade ra. A naxa n ma yire səniyenxi xili kana, barima Alatala nan n na, naxan a raseniyenma.» ²⁴ Annabi Munsa naxa na masenyi ti Haruna, a xa die, nun Isirayilaka birin bɛ.

22

Serexee nun maraseniyenyi

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε, ² «A fala Haruna nun a xa die bε, e xa Isirayilakae xa serexε seniyenxie ba a ba ki ma, barima e nee firma n tan nan ma. Serexedubε naxa n xili seniyenxi kana. Alatala nan n na.»

³ «A fala e bε, xa e bɔnsɔε mixi nde sa findi seniyentare ra, a naxa a maso Isirayilakae xa serexε ra e naxee firma n tan Alatala ma, na kanyi kerima ne n ya i. Alatala nan n na.»

⁴ «Kune fure na mixi yo ma Haruna bɔnsɔε ya ma, xa na mu a ra kɔrɔsila fure, na mu lan a xa serexε seniyenxi don fo a xa gε seniyende. A man mu lan mixi xa na raba xa a bara din mixi nde ra naxan bara din mixi fure ra. Xa ye seniyentare na minife mixi xemeya kui, a mu lan a xa serexε seniyenxi don. ⁵ Xa mixi nde bara din bubuse ra, xa na mu a ra mixi seniyentare ra, na mu lan a xa serexε seniyenxi don. ⁶ Naxan na rabama, na kanyi findima seniyentare nan na han nunmare. Beenu a xa na serexε seniyenxi don, a xa a fate maxa. ⁷ Soge na goro, a bara seniyen, a nɔma serexε seniyenxi donde sɔnɔn, barima a baloe na a ra.»

⁸ «Serexedubε naxa sube don naxan faxaxi a yεtε ma. A man naxa sube don sube gbεtε naxan faxaxi, alako a naxa findi seniyentare ra. Alatala nan n na.»

⁹ «Serexedubε xa n ma yaamarie rabatu e baloe xa fe ra, alako e naxa yunubi sɔtɔ, e fa faxa. Alatala nan n na, naxan e raseniyenma. ¹⁰ Mixi yo naxa serexε seniyenxi don xa serexedubε mu

a ra. Hali serexedube xa xəjəs, xa na mu a ra a xa walike mu lanma a xa a don. ¹¹ Kənə serexedube xa konyi, a naxan sara kəbiri ra, a nun na konyi xa denbaya tan nəma serexedube baloe donde. ¹² Serexedube xa di gine naxan dəxəxi xəmə Ala kolontare xən ma, naxa serexə seniyənxi don. ¹³ Serexedube xa di gine naxan findixi kaajəs gine ra, xa na mu a ra xəmə məexi naxan na e mu di bari, a gbilen a baba xənyi alç a nu na naa ki naxə a dimədi ra, na gine nəma a baba baloe donde. Mixi yo naxan mu findi Isirayilaka ra, na mu lanma a xa na məcli don. ¹⁴ Xa mixi nde sa serexə seniyənxi don kolontareya ma, a lan a xa a jəxəs fi kəbiri ra, a man xa nde sa na fari. Na findima kəbiri naxan na, a na donse sare nan itaxunma dəxə suuli ra, a fa dəxə keren ba a ra, a na so serexedube yi ra. ¹⁵ Serexedubə naxa fe raba n tan Alatala xa serexə seniyənxi ra, a mu lan naxan xa raba ¹⁶ alako e naxa yunubi sətə na serexəs xa fe ra e naxee donxi. Alatala nan n na, naxan e rasəniyənma.»

¹⁷ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bə, ¹⁸ «A fala Haruna, a xa die, nun Isirayilakae birin bə, Isirayilakae birin, a nun xəjəs naxee sabatixi Isirayila bəxi ma, mixi naxan serexə gan daaxi bama n tan Alatala bə laayidi nde rakamalife ra, xa na mu a ra a yetə janige rabafe ra, ¹⁹ a lan a xa tuura nan ba, xa na mu a ra yəxəs kontonyi, xa na mu a ra sikətə, lanyuru mu na naxan ma. ²⁰ Wo naxa xuruse yo ba lanyuru na naxan ma, barima n tan Ala mu na məcli rasuxuma. ²¹ Xa mixi nde wama xuruse xungbe, xa na mu a ra xuruse lanma bafe xanunteya serexə ra n tan

Alatala bε, laayidi nde rakamalife ra, xa na mu a ra panige rabafe ra, na xuruse fate xa fan, lanyuru yo naxa lu a ma, xa na mu a ra n tan Ala mu a rasuxuma. ²² Wo naxa xuruse yo ba naxan ya mu fan, naxan maxənɔxi, naxan mabenxi, fure na naxan kiri ma. Wo naxa na mɔɔli sa n tan Alatala xa sereqəbade fari, a xa findi sereqə gan daaxi ra. ²³ I nɔma ninge, xa na mu a ra yεxεε kεjə naaxi bade panige sereqə ra, kɔnɔ i mu nɔma na bade laayidi rakamali sereqə ra de. ²⁴ Wo naxa xuruse banaxi, xemeya kanaxi, xa na mu a ra xemeya mu naxan bε, ba sereqə ra n tan Alatala bε. Wo naxa na mɔɔli ba sereqə ra wo xa bɔxi ma. ²⁵ Wo naxa na xuruse mɔɔli rasuxu xɔŋεε yi ra, wo xa e ba sereqə ra wo Marigi Ala bε, barima e fate mu fanxi, e mu kamalixi. N tan Ala mu nee rasuxuma.»

²⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε, ²⁷ «Ninge yɔrε, yεxεε yɔrε, nun si yɔrε na bari, e xa lu e nga bun ma xi solofer, beenu e xa findi sereqə gan daaxi ra n tan Alatala bε. ²⁸ Wo naxa ninge, xa na mu a ra yεxεε, nun a xa di kɔn naxaba lɔxɔε kerén kui.»

²⁹ «Wo xa tantui sereqə ba n tan Alatala bε a ba ki ma alako n xa a susu. ³⁰ Wo xa na sereqə don na lɔxɔε yati, a naxa lu han gεesεgε. Alatala nan n na.»

³¹ «Wo xa n ma yaamarie rabatu, wo xa e susu. Alatala nan n na. ³² Wo naxa n xili səniyεnxi kana. Isirayilakae birin xa a kolon n səniyεn. Alatala nan n na, naxan wo rasəniyεnma. ³³ N tan nan wo ramini Misira bɔxi ra, n xa findi wo Marigi Ala ra. Alatala nan n na.»

23

Isirayila salı ləxçəe

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bə, ² «A fala Isirayilakae bə, n tan Alatala xa salı ləxçəe nan ya, naxee səniyənxi wo bə. ³ Wo xa wali xi senni, kənə xi soloferə nde findixi malabui ləxçəe nan na, malanyi səniyənxi rabama ləxçəe naxə. Wo naxa wali yo raba na ləxçəe. Na findixi n tan Alatala nan gbe ra. Wo xa na səriyə suxu wo sabatide birin.»

⁴ «N tan Alatala xa salı ləxçəe gətəe nan ya, wo nama maxilima ləxçəe naxee ma: ⁵ Kike singe, xi fu nun naani nde, soge dula təmui, Sayamalekə Dangi Sali sərəxə xa ba n tan Alatala bə. ⁶ N tan Alatala xa Taami Ləbinitare Sali fələma na kike xi fu nun suuli nde ləxçəe nə. Wo xa taami ləbinitaree don na xi soloferə bun ma. ⁷ Na salı xi singe kui, wo xa malanyi səniyənxi raba. Wo naxa wali yo raba na ləxçəe. ⁸ Wo xa sərəxəe gan daaxie ba n tan Alatala bə na xi soloferə bun ma. Xi soloferə nde ləxçəe, wo man xa malanyi səniyənxi raba. Wo naxa wali yo raba na ləxçəe.»

⁹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bə, ¹⁰ «A fala Isirayilakae bə, wo na so bəxi ma n naxan fima wo ma, wo na xə xaba, wo xa a xiri singe xanın sərəxədubə xən. ¹¹ Sərəxədubə xa na masen n tan Alatala bə malabui ləxçəe dangi xanbi, alako n xa a suxu wo bə. ¹² Wo na xiri singe masenma n tan Alatala bə ləxçəe naxə, wo man xa yəxəe fanyi nə kerən daaxi ba sərəxəe gan daaxi ra n bə, ¹³ a nun sansi xəri dinxi konbo ya kerən naxan masunbuxi ture ra. Na findima sərəxəe gan daaxi ra n tan Alatala bə naxan xiri

rafan n ma. Wo man xa weni litiri keren ba weni sereqse ra. ¹⁴ Wo naxan soto xe xaba temui, wo naxa sese don, taami, tonsae ganxi, nun sansi xori ra, beenu wo xa na sereqse ba wo Marigi Ala be. Seriyse nan na ki wo bonsae be wo sabatide birin. Na mu kanama abadan.»

¹⁵ «Folo malabui loxoe kuye iba ma, wo na xiri singe lantanma Alatala ya i sereqse ra loxoe naxe, loxun solofera xa dangi. ¹⁶ A xi tongo suuli nde, malabui loxoe xi solofera nde kuye iba, wo man xa sereqse ba n tan Alatala be daxamui neene ra. ¹⁷ Wo xa fa taami firin na wo naxan lantanma n tan Alatala ya i sereqse ra, kelife ra wo xonyie. Wo xa e yailan sansi xori luxutaxi konbo ya keren na, wo lebini sunbu a ra. Bogise singe sereqse nan na ki n tan Alatala be. ¹⁸ Wo man xa yexee fanyi ne keren daaxi solofera sa na taami fari, tuura lanma keren, nun yexee kontonyi firin naxee bama sereqse gan daaxie ra. Wo man xa sansi xori luxutaxi nun weni sereqse sa nee fari. Nee gan xiri nafan n tan Alatala ma. ¹⁹ Wo man xa sikote keren ba yunubi xafari sereqse ra, a nun yexee firin ne keren daaxi, naxee findima xanunteya sereqse ra. ²⁰ Sereqedube na birin lantanma n tan Alatala ya i sereqse ra, na taami singee, nun na yexee firinyie. E birin fima n tan Alatala nan ma, e fa lu sereqedube be. ²¹ Na loxoe wo xa malanyi seniyenxi raba. Wo naxa wali yo raba na loxoe. Seriyse na a ra wo bonsae be yire birin abadan. ²² Wo na xe xaba wo xonyi, wo naxa a tuxuie xaba. Baloe naxan birama boxi ma, wo xa na lu naa setaree be, a nun mixie be naxee kelixi namane gbete ma. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε,
²⁴ «A fala Isirayilakae bε, kike soloferne nde, xi singe, wo xa wo malabu na lōxčε, wo xa jama maxili sara xui ra, wo malanyi səniyεnxi raba.
²⁵ Wo naxa wali yo raba na lōxčε, wo xa sεrεxε gan daaxie ba n tan Alatala bε.»

²⁶ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε,
²⁷ «Kike soloferne nde, xi fu nde xa findi Xunsare Lōxčε ra. Wo xa malanyi səniyεnxi raba, wo xa sunyi suxu, wo xa sεrεxε gan daaxie ba n tan Alatala bε. ²⁸ Wo naxa wali yo raba na lōxčε, barima Xunsare Lōxčε na a ra, wo xun sarama wo Marigi Alatala ya i lōxčε naxε. ²⁹ Mixi naxan tondima sunyi suxude na lōxčε, na kanyi raminima ne a xa jama ya ma. ³⁰ Mixi naxan wali yo rabama na lōxčε, n a səntoma ne a xa jama tagi. ³¹ Wo naxa wali yo raba. Sεriyε na a ra wo bənsəε birin bε yire birin, naxan mu kanama abadan. ³² Na findima malabui lōxčε nan na wo bε. Wo xa sunyi suxu fələfe na kike xi solomanaani lōxčε nunmare ra, han a xi fu lōxčε nunmare ra.»

³³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε,
³⁴ «A fala Isirayilakae bε, kike soloferne nde xi fu nun suuli nde, Bage Ti Sali fələma, a bu xi soloferne n tan Alatala xa binyε bun ma. ³⁵ Sali xi singe malanyi səniyεnxi rabama ne. Wo naxa wali yo raba na lōxčε. ³⁶ Wo xa sεrεxε gan daaxie ba n tan Alatala bε xi soloferne bun ma. Xi solomasaxan nde wo xa malanyi səniyεnxi raba. Wo xa sεrεxε gan daaxie ba n tan Alatala bε. Sali xungbe na a ra, wo naxa wali yo raba.»

³⁷ «N tan Alatala xa sali lōxčε xungbee nan na

ki wo bε. Wo xa serexε gan daaxie, sansi xɔri serexεe, nun weni serexεe ba a ba tεmui.³⁸ Wo xa n tan Alatala xa malabui lɔxɔεe rabatu, wo xa xanunteya serexεe, wo xa laayidi serexεe, a nun wo xa janige serexεe wo naxee fima n ma, wo xa e rakamali.»

³⁹ «Kike soloferere nde xi fu nun suuli nde, wo gε xanbi wo xa xεe bogisee malande, wo xa sali raba n tan Alatala bε xi soloferere bun ma. Sali xi singe nun a xi solomasaxan nde findixi malabui lɔxɔεe nan na. ⁴⁰ Sali xi singe, wo xa bogise fanyie ba sansi bilie kɔn na, tugi fensεe, nun wuri tofanyi jingie. Wo xa seewa wo Marigi Alatala ya i xi soloferere bun ma. ⁴¹ Wo xa yi sali raba Alatala bε jε yo jε xi soloferere bun ma. Seriyε na a ra wo bɔnsɔε birin bε naxan mu kanama abadan. Wo xa na sali raba kike soloferere nde kui. ⁴² Wo xa xi bagee kui na xi soloferere bun ma. Isirayilakae birin xa xi bagee kui, ⁴³ alako wo bɔnsɔεe xa a kolon a n a niyaxi nε wo benbae xa xi bagee kui n e ramini Misira bɔxi ra tεmui naxε. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

⁴⁴ Annabi Munsa xa masenyi nan na ki, a naxan masen Isirayilakae bε Alatala xa salie xa fe ra.

24

Yire seniyεnxi lanpui

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε,
² «Isirayilakae yamari, e xa fa oliwi ture fanyi
 ra i xɔn, alako lanpuie xa dεxε tεmui birin.
³ Haruna xa a jεngi sa lanpuie xɔn, naxee na hɔrɔmɔlingira kui, yire seniyεnxi sεeti ma. Saate

kankira na na yire seniyenxi fisamante nan kui, dugi gbakuxi a sode de ra. A xa a niya lanpuie xa nu dexe n tan Alatala ya i temui birin, kelife nunmare ra han geesegé. Seriyé na a ra wo bɔnsœ be abadan. ⁴ Haruna xa a jøngi sa lanpuie xɔn naxee dɔxɔxi lanpui dɔxɔ se xεema daaxie fari n tan Alatala ya i.»

⁵ «Wo xa taami fu nun firin yailan sansi xɔri luxutaxi fanyi ra, taami kerén, sansi xɔri dinxi konbo ya kerén. ⁶ Wo xa e sa safé firin, senni na sεeti kerén, senni na sεeti boore, teebili fari n tan Alatala ya i. ⁷ Wo xa surayi fanyi sa taami safé sεeti ma, naxan fama gande taami jøxɔe ra n tan Alatala be. ⁸ Taami xa sa teebili fari malabui lɔxɔe birin. Seriyé na a ra Isirayilakae be abadan. ⁹ Haruna nun a xa die xa na taamie don yire seniyenxi, barima serexe seniyenxi na a ra, naxee fixi Alatala ma a gan daaxi ra. Seriyé na a ra naxan mu kanama abadan.»

Ala xa seriyé matandie

¹⁰ Lɔxɔe nde mixi nde naxa so Isirayilakae ya ma. A nga findi Isirayilaka nan na, kɔnɔ a baba naxa findi Misiraka ra. Gere naxa bira a i na mixi nun Isirayilaka nde tagi. ¹¹ Na kui, na Isirayila gine xa di naxa Alatala xili bexu, a a konbi. E naxa a xanin Annabi Munsa xɔn na fe ma. Na mixi nga xili ne Selomiti, Dibiri xa di gine, Dana bɔnsœ. ¹² E naxa a suxu a fanyi ra han Alatala yati naxa a xa fe ya iba e be.

¹³ Alatala naxa a masen Annabi Munsa be,
¹⁴ «Nama xa yi konbiti xanin nama yonkinde fari ma. Naxee na konbi mexi, nee xa e bεlexee sa a xunyi, nama birin fa a magɔnɔ gεmε ra han a

faxa. ¹⁵ I xa a fala Isirayilakae bε, mixi yo naxan n tan Ala konbima, na yunubi kote luma a xun ma. ¹⁶ Naxan na n tan Alatala xili bεxu, jama birin xa a magɔnɔ gemε ra han a xa faxa. Xa a findi xɔŋɛ ra, xa a findi beka ra, a xa faxa barima a bara n tan Alatala bεxu.»

¹⁷ «Mixi naxan na adamadi faxa, a fan xa faxa. ¹⁸ Mixi naxan na mixi nde xa xuruse faxa, a xa a ɔɛxɔɛ so a yi. Nii ɔɛxɔɛ xa fi nii ra. ¹⁹ Mixi naxan na a boore maxɔnɔ, a fan xa maxɔnɔ na ki. ²⁰ Maxɔnɛ ɔɛxɔɛ maxɔnɛ nan na. Ya ɔɛxɔɛ ya nan na, jinyi ɔɛxɔɛ na jinyi nan na. A xa maxɔnɔ alɔ a a rabaxi a boore ra ki naxε. ²¹ Mixi naxan na mixi xa xuruse faxa, a xa a ɔɛxɔɛ fi, kɔnɔ mixi naxan na adamadi faxa, na kanyi fan xa faxa. ²² Seriyɛ kerɛn na a ra wo birin bε, xɔŋɛ nun Isirayilakae. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

²³ Annabi Munsa to gε na masenyi tide Isirayilakae bε, jama naxa na konbiti xanin jama yonkinde fari ma, e a magɔnɔ gemε ra han a faxa. Na kui e naxa Alatala xa yaamari suxu alɔ Annabi Munsa a masenxi e bε ki naxε.

25

Malabui je

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε Turusinina geya fari, ² «A fala Isirayilakae bε, wo na so bɔxi kui n naxan fima wo ma, wo xa a lu bɔxi xa malabu n tan Alatala xa binyɛ bun ma. ³ Wo xa xε wali suxu, wo xa mɛɛni weni bilie ma, wo xa e bogie ba. Wo xa na birin naba je senni bun ma, ⁴ kɔnɔ je solofera nde wo xa a lu bɔxi

xa a malabu n tan Alatala xa binyε bun ma. Wo naxa xε wali raba, wo naxa fefe raba wεni bilie ra na jε kui. ⁵ Sansi bogi naxee bulama e yetε ma, wo naxa e xaba. Wεni bogie naxee bogima e yetε ma, wo xa e lu naa barima malabui jε na a ra bɔxi bε. ⁶ Bɔxi naxan naminima na malabui jε kui, wo birin nɔma na donde, wo tan, wo xa konyie, wo xa walikeε, wo xa xɔrεya, ⁷ wo xa xurusee, a nun burunyi sube naxee na bɔxi kui. Bɔxi naxan namin a yetε ra na jε ra, na nan findima wo baloe ra.»

Xɔrεya Nε

⁸ «Wo xa malabui jε soloferε konti, jε tongo naani nun solomanaani, jε soloferε dɔxɔ soloferε. ⁹ A kike soloferε xi fu nde, wo xa sarae fe jnama bε bɔxi birin kui, a findima Xunsare Lɔxɔnan na. ¹⁰ Na jε tongo suuli nde xa findi xɔrεya jε ra bɔxi mixi birin bε. Konyi birin xa xɔrεya sɔtɔ, kankan xa gbilen a xɔnyi a xabile ya ma. ¹¹ Na jε tongo suuli nde findima Xɔrεya Nε nan na wo bε. Wo naxa sansi xɔrie si, wo naxa sansi bogie nun wεni bogie ba naxee bulama e yetε ma, ¹² Xɔrεya Nε nan na ra, waxati sεniyεnxi na a ra wo bε. Bɔxi daxamui xa findi wo xa baloe ra.»

¹³ «Na Xɔrεya Nε kui, birin xa gbilen e xa bɔxi ma. ¹⁴ Xa wo bɔxi matima wo ngaxakerenyi ma, xa na mu a ra wo bara nde sara wo ngaxakerenyi ma, wo naxa wo boore tɔɔrɔ na kui. ¹⁵ Wo xa na sara sare tinxinxı ra, naxan jεe kontima kelife Xɔrεya Nε waxati. Wo ngaxakerenyi xa na mati wo ma seriye ki ma. A xa xε xaba jε konti naxee luxi beenu Xɔrεya Nε xa a li. ¹⁶ Xa jε wuyaxi

luxi, a sare xa mate na ki. Xa jne wuyaxi mu luxi, a sare xa magoro. Wo xa a mato xe xabama sanmaya yeri beenu Xoreya Ne xa a li. ¹⁷ Wo naxa wo boore tcero na kui. Wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra. Alatala nan n na, wo Marigi Ala.»

¹⁸ «Wo xa n ma seriye suxu, wo xa n ma yaamarie rabatu, alako wo xa lu yi bixi ma bjenesa kui. ¹⁹ Bixi daxamui fama wo wasade, wo man sabatima bjenesa kui. ²⁰ Xa wo sa maxorinyi ti yi ki, ‹Xa won mu sese sima jne solofera nde kui, xa won mu sansi xabama na temui, won baloma munse ra fa?› ²¹ N tan nan baraka ragoroma wo ma jne senni nde kui, naxan findima baloe ra wo be jne saxan bun ma. ²² Wo xa sansi xori si jne solomasaxan nde kui, konwo donse ragataxi nan donna han jne solomanaani nde. Donse naxan nagataxi, na wo ralima ne han baloe neene sa minima temui naxe.»

²³ «Wo naxa bixi mati a xa lu wo boore yi ra abadan, barima n tan nan gbe bixi ra. Wo luxi ne alo xonee naxee yigiyaxi n xonyi. ²⁴ Seriye ki ma, wo xa tin yi bixi birin xun xa sara. ²⁵ Xa wo ngaxakerenyi nde a xa bixi mati a xa setareja ma, a bariboore nde xa na bixi matixi xun sara. ²⁶ Xa a bariboore mu na naxan nomma na bixi xun sarade, konwo a tan naxa sa na xunsare feere soto a yete ra, ²⁷ a xa bixi sare konti seriye ki ma, kelife a sara temui, a fa na jenxoe ragbilen a sara mixi ma, alako a xa gbilen a xa bixi masoto ra. ²⁸ Konwo xa a mu na xunsare feere soto, na bixi xa lu a sara mixi yi ra han Xoreya Ne ra. Na temui bixi kanyi man xa gbilen a xa bixi masoto ra.»

²⁹ «Xa mixi nde sa a xa banxi mati naxan na taa kui tete rabilinxsi naxan na, a noma na banxi xun sarade ne keran bun ma. ³⁰ Xa na banxi xun mu sara na ne kui, a luma ne a sara mixi nun a bɔnsɔe yi ra abadan. Hali Xoreya Ne kui a sara mixi mu kelima naa. ³¹ Kono banxi naxee tixi taa xunxurie kui, naxee mu rabilinxsi tete ra, nee luma alo bɔxi. E noma xun sarade. Naxan na moɔli sarama, a lanma a xa mini na banxi Xoreya Ne ra.»

³² «Lewikae tan noma e xa banxie xun sara de e xa taae kui temui birin. ³³ Naxan bara Lewika nde xa banxi sara, a minima ne na kui Xoreya Ne temui, barima banxi naxee na Lewikae xa taae kui, nee findixi Lewikae nan gbe ra Isirayila nama tagi. ³⁴ Xe naxee na Lewikae xa taae rabilinyi, nee mu noma matide, barima Lewikae nan gbe e ra abadan.»

Doni seriye

³⁵ «Xa wo ngaxakerenyi nde findi setare ra, feere mu na a yi ra a baloma naxan na, a lanma wo xa a mali alo xɔne, a xa lu wo fe ma. ³⁶ Wo naxa riba sa a xa doni xun ma. Wo xa gaaxu Wo Marigi Ala ya ra. Wo xa wo ngaxakerenyi yigiya. ³⁷ Wo naxa riba sa a xa doni xun ma, wo naxa riba sa a xa donse sare xun ma. ³⁸ Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo raminixi Misira bɔxi kui, n xa Kanaan bɔxi fi wo ma, n xa findi wo Marigi Ala ra.»

Mixi xun sara seriye

³⁹ «Xa wo ngaxakerenyi nde a yete mati wo ma a xa setareja ma, wo naxa konyi wali dɔxɔ a ma. ⁴⁰ A xa lu alo wo xa walike, xa na mu a ra wo xa

хҗңε han Xօրεya Նε waxati. ⁴¹ Na təmui, a tan nun a xa die xa xօրεya, e xa gbile ε ma, e benbae xa bօxi ma, ⁴² barima n ma walikεe nan Isirayilakae ra, n naxee raminixi Misira bօxi ra. A mu lanma e xa mati konyiya ra. ⁴³ Wo naxa e yamari a jaaxi ra, wo xa gaaxu wo Marigi Ala ya ra. ⁴⁴ Xa wo wama konyie xօn, wo xa e sara si gbetεe tagi, naxee na wo rabilinyi. E tan nan xa findi wo xa konyie ra. ⁴⁵ Wo man nօma konyie sarade si gbetεe xa mixie ya ma naxee dօxօxi wo tagi, a nun e xabile ε mixi naxee barixi wo xa bօxi kui. Nee nօma findide wo xa konyie ra. ⁴⁶ Wo nօma e lude wo xa die yi ra kε ra. E nօma lude konyiya kui abadan, kօnօ wo ngaxakerenyi Isirayilakae mu nօma lude e ngaxakerenyi xa yaamari xօrօxօs bun ma.»

⁴⁷ «Xa wo ngaxakerenyi setare nde a yεtε mati xҗңε bannaxi ma wo xa bօxi kui, xa na mu a ra na xҗңε xabile ε mixi nde ma, ⁴⁸ wo ngaxakerenyi bariboore nde nօma a xun sarade. ⁴⁹ A sօxօ, xa na mu a ra a sօxօ xa di, xa na mu a ra a bariboore nde gbetε, nօma a xun sarade. Xa a fan feεεrε sօtօ, a nօma a yεtε xun sarade. ⁵⁰ A xa na xunsare kօnti seriε ki ma, kelife a sara jε ma, han Xօrεya Նε ra. A xa na jօxօs ragbile ε a kanyi ma, a xa lu alօ wali sare. ⁵¹ Xa jε wuyaxi luxi, a xunsare xa gbo na ki a kanyi mabiri. ⁵² Xa jε wuyaxi mu luxi beenu Xօrεya Նε xa a li, a xunsare xa lan na jε xasabi ma. ⁵³ A nօma lude alo walike a kanyi xօnyi, kօnօ a mu lanma a kanyi xa a yamari a jaaxi ra. ⁵⁴ Xa a mu nօma a yεtε xun sarade yi feεεrε mօlli yo ra, a tan nun a xa die xa lu e kanyi yi ra han Xօrεya Նε ra,

55 barima n tan nan ma walik   na Isirayilakae
ra, n naxee raminixi Misira b  xi ra. Alatala nan
n na, wo Marigi Ala.»

26

Barake nun Danke

¹ «Wo naxa kuye yo yailan, wo naxa ala nde rafala, wo naxa gème batu daaxi dɔxɔ, wo naxa gème masolixi batu, barima Alatala nan n na, wo Marigi Ala. ² Wo xa n ma malabui lɔxɔee rabatu, wo xa n ma yire səniyɛnxi binya. Alatala nan n na.»

³ «Xa wo n ma seriye suxu, xa wo n ma yaamarie rabatu, ⁴ n tune ragoroma ne wo be a waxati, bɔxi daxamui raminima ne, sansie bogima ne xe ma. ⁵ Sansi bɔnbo temui buma ne han weni bogi ba temui. Weni bogi ba temui fan buma ne han sansi si temui. Wo wasama ne baloe ra, wo sabati wo xa bɔxi ma bɔnesa kui. ⁶ N hinnema wo ra alako wo xa xi bɔnesa kui, alako burunyi subee nun geresoe naxa wo tɔɔrɔ wo xɔnyi. ⁷ Wo nɔma ne wo yaxuie ra santidegema ra. ⁸ Wo xa sɔɔri suuli fama ne wo yaxui mixi keme keride. Wo xa sɔɔri keme fama wo yaxui mixi wulu fu keride. Wo fama nɔde wo yaxuie ra gere kui. ⁹ Won birin na a ra. N di wuyaxi fina ne wo ma, n wo rawuya. N nan n ma saate rakamalima ne wo be. ¹⁰ Wo yala maale donma ne han maale xaba temui. Wo a fori bama ne a sasee kui a xa gboe ma, alako wo xa nɔ maale neene ragatade. ¹¹ N luma ne wo seeti ma, n mu mœema wo ra. ¹² N jœrema ne wo ya ma. Wo Marigi Ala nan n na, wo fan bara findi n ma

nama ra. ¹³ Alatala nan n na, wo Marigi Ala, naxan wo ramini Misira bɔxi ra alako wo naxa lu e yi ra. N bara konyiya kote ba wo xun ma, alako wo xa jere xunnakeli kui.»

¹⁴ «Kɔnɔ, xa wo mu n xui ramɛ, xa wo mu n ma yaamarie birin nabatu, ¹⁵ xa wo mu n ma seriye suxu, xa wo mu bira n waxɔnfe fɔxɔ ra, xa wo n ma saate kana, ¹⁶ n yi nan nabama wo ra: N yihadi ragoroma ne wo ma, n wo rafurama ne fure jaaxi ra naxan wo yae kanama, naxan wo bɔjɛ tɔɔrɔma. Wo sansi xɔrie sima ne fufafu, barima wo yaxuie na birin donma ne. ¹⁷ N gbilenma ne wo fɔxɔ ra. Wo yaxuie nɔma ne wo ra, wo xɔnnantee wo yamarima ne. Wo luma gaaxui nan kui, wo nu wo gi hali mixi mu na wo fɔxɔ ra.»

¹⁸ «Kɔnɔ na birin kui, wo mu fama n xui ramɛde. N wo jaxankatama han sanmaya solofera wo xa yunubie xa fe ra. ¹⁹ N wo xa yete igboja kanama ne. N koore balanma ne wo ya ra han wo xa bɔxi xɔɔrɔxɔ ałɔ wure gbeeli. ²⁰ Wo senbe jɔnma ne fufafu. Wo xa bɔxi tondima ne daxamui raminide, wo xa sansie mu bogima sɔnɔcɔn.»

²¹ «Xa wo lu n matandi ra, xa wo mu n xui ramɛ, n wo jaxankatama han sanmaya solofera wo xa yunubie xa fe ra. ²² N burunyi subee rafama ne wo xili ma. E wo xa die faxama ne, e wo xa xurusee ibɔɔ, e wo sɔntɔ han mixi jɔn kiraɛ xɔn ma.»

²³ «Na birin naba xanbi wo ra, xa wo mu tin n ma seriye ra, xa wo lu n matandi ra, ²⁴ n fe xɔɔrɔxɔ rafama ne wo ma, n wo jaxankata han sanmaya solofera wo xa yunubie xa fe ra. ²⁵ N

gere rakelima nε wo ma n ma saatε kanaxi xa fe ra. Wo na wo nɔxun wo xa taa makantaxie kui, n wo rafurama nε fure jaaxi ra, wo fa lu wo yaxuie sagoe. ²⁶ N kaame radinma wo ma temui naxε, gine fu taami ganma nε taami ganse kerēn kui. E na itaxun a xunxuri ra, e a xanin wo xɔn ma wo a don, kɔnɔ a mu wo wasama.»

²⁷ «Na birin naba xanbi wo ra, xa wo mu wo tuli mati n na, xa wo tondi n waxɔnfe suxude, ²⁸ n fe xɔrɔxɔε rafama nε wo ma, n wo naxankata han sanmaya solofera wo xa yunubie xa fe ra. ²⁹ Wo fama wo xa die sube yati donde. ³⁰ N wo xa kuye batudee kanama nε naxee na geyae fari. N wo xa gεmεe rabirama nε, wo naxee batuma. N furee malanma nε wo xa kuyee fari. N wo rabεjinma nε, ³¹ n wo xa taae findi gbengberenyi ra, n wo xa batudee kana, n tondi wo xa serexεe suxude sɔnɔn. ³² N na gε wo xa bɔxi kanade, wo yaxuie yati fama kaabade na xa fe ra. ³³ N wo rayensenma nε namane gbεtεe ma, n wo naxankatama nε santidegema ra. Wo xa bɔxi kanama nε, mixi yo mu luma wo xa taae kui.»

³⁴ «Na waxati bun ma wo xa bɔxi malabuma nε. Wo na wo yaxuie yire temui naxε, wo xa bɔxi fanma nε malabui saabui ra. ³⁵ Wo xa bɔxi malabui sɔtɔma na waxati nan kui a mu naxan sɔtɔ wo nu na menni temui naxε. ³⁶ Naxee mu faxama na geree kui, nee luma nε gaaxui kui e yaxuie yire, hali wuri burexε nan din e ra, fo e e gi. E e gima nε, e bira hali santidegema kanyi yo mu na e fɔxɔ ra. ³⁷ E birama nε e boore fari, ałɔ santidegema kanyi nan e fɔxɔ ra, a fa li mixi yo mu na e fɔxɔ ra. Wo mu nɔma tide wo yaxuie

ya ra. ³⁸ Wo sɔntɔma nε si gbεtε tagi, wo yaxuie nɔma nε wo ra. ³⁹ Naxee mu faxama gere kui wo ya ma, nee fama nε faxade e yaxuie xa bɔxi ma e xa yunubie nun e benbae xa yunubie xa fe ra.»

⁴⁰ «E fama e xa yunubie nun e benbae xa yunubie masende n bε, a nun e naxan nabaxi n na matandi kui. ⁴¹ N fan e tɔɔrɔma nε e yaxuie xa bɔxi kui, alako mixi naxee e yetε fixi n ma, e xa magoro. E xa e xa yunubie sare fi. ⁴² Na tεmui n nan n jɔçxɔ sama nε n ma saate xɔn ma naxan na n tan, nun Yaxuba, Isiyaga, nun Iburahima tagi. N mu neemuma na bɔxi ma. ⁴³ Bɔxi fama nε malabude na tεmui, barima Isirayilakae bara siga pon e xa yunubi sare fide. E bara n ma seriye bεnin, e bara yo n ma yaamarie ma.»

⁴⁴ «Kɔnɔ, n na e keri sigafe ra e yaxuie yire tεmui naxε, n mu e rabεjinma han e xa sɔntɔ. N mu n ma saate kanama e tan ma fe ra, barima Alatala nan n na, e Marigi Ala. ⁴⁵ N nan n jɔçxɔ sama nε n ma saate singe xɔn ma, n e ramini Misira bɔxi ra sie ya xɔri tεmui naxε, alako n xa findi e Marigi Ala ra. Alatala nan n na.»

⁴⁶ Alatala xa seriye, a xa yaamarie, nun a xa masenyie nan na ki Alatala naxee masenxi Isirayilakae bε Annabi Munsa saabui ra Turusinina geuya fari.

27

Mixi naxee e yetε fixi Ala ma

¹ Alatala naxa a masen Annabi Munsa bε, ² «A fala Isirayilakae bε, xa mixi nde laayidi tongo, a xa mixi nde fi n tan Alatala ma, a nɔma a xun

sarade yi kɔbiri xasabi nan na. ³ Xa xemε na a ra naxan xa simaya kelima jne mɔxɔjnen han jne tongo senni, a xun sarama gbeti kole tongo suuli nan na naxan maniyama yire seniyenxi maniyase ra. ⁴ Xa gine na a ra, a xun sarama gbeti kole tongo saxan nun a tagi nan na. ⁵ Xa di xemε na a ra naxan xa simaya kelima jne suuli han jne mɔxɔjnen, a xun sarama gbeti kilo mɔxɔjnen nan na. Xa gine dimedi na a ra, a xun sarama gbeti kole fu nan na. ⁶ Xa di xemε na a ra naxan mu jne suuli sɔtɔxi sinden, a xun sarama gbeti kole suuli nan na. Xa di gine na a ra, a xun sarama gbeti kole saxan nan na. ⁷ Xa xemɔxi na a ra naxan xa simaya dangima jne tongo senni ra, a xun sarama gbeti kole fu nun suuli nan na. Xa jnelexefori na a ra, a xun sarama gbeti kole fu nan na. ⁸ Xa setare bara na laayidi tongo, naxan mu nɔma na xunsare xasabi fide, a lan a xa a yete masen sereqedube bε naxan fama xunsare xasabi falade a be a nɔma naxan na.»

⁹ «Xa mixi nde laayidi tongo xuruse nde fife ra, naxan nɔma bade sereχε ra n tan Alatala bε, na xuruse xa fi n tan Alatala ma. A bara seniyen. ¹⁰ Xuruse gbete mu fima a masare ra, a fan ba, a mu fan ba. Xa wo na rabama, e firinyi bara findi se seniyenxi ra. ¹¹ Xa sube raharamuxi na a ra, naxan mu bama sereχε ra n tan Alatala bε, a xa xaniñ sereqedube xɔn. ¹² Sereqedube xa xunsare nde fala sube kεnja ma. Na xa findi a sare ra. ¹³ Xa a kanyi wama na sube xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kɔbiri nde sa na fari. Na findima kɔbiri naxan na, a na se sare nan itaxunma dɔxɔ suuli ra, a fa dɔxɔ kerɛn ba a ra,

a na fi xunsare ra.»

¹⁴ «Xa mixi nde a xa banxi fi n tan Alatala ma, serexedube xa na sare fala banxi kęja ma. Na xa findi a sare ra. ¹⁵ Xa a kanyi wama a xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kóbiri nde sa na fari. Na findima kóbiri naxan na, a na banxi sare nan itaxunma dóxó suuli ra, a fa dóxó keran ba a ra, a na fi xunsare ra. Na temui banxi xa gbilen a kanyi ma.»

¹⁶ «Xa mixi nde a xa xε fi n tan Alatala ma, a sare fatanma sansi xɔri xasabi nan na naxan nɔma garansande naa. Gbeti kole tongo suuli xa fi fundenyi maniyε busali naani xasabi ra. ¹⁷ Xa a a xa xε fi Xɔreya Nε nan kui, a sare mu masarama. ¹⁸ Xa a a xa xε fi Xɔreya Nε dangi xanbi nε, serexedube xa jnε kɔnti naxee luxi beenu Xɔreya Nε gbete xa fa. A xa nde ba xε sare ra na səriyε kui. ¹⁹ Xa xε kanyi wama a xa xε xun sarafe, a xa na sare fi, a man xa kóbiri nde sa na fari. Na findima kóbiri naxan na, a na xε sare nan itaxunma dóxó suuli ra, a fa dóxó keran ba a ra, a na fi xunsare ra. Na temui xε xa lu a yi ra. ²⁰ Xa a mu xε xun sara, a fa a mati mixi gbete ma, a mu nɔma a xun sarade sɔnɔn. ²¹ Xɔreya Nε na a li, na xε kanyi nεεnε xa keli na bɔxi ma. Bɔxi bara səniyen, a bara lu alɔ bɔxi naxan natɔnxi. A bara findi Alatala gbe ra, serexedubε xa na rawali. ²² Xa mixi bara xε saraxi fi Alatala ma, naxan mu na a xabile kε ya ma, ²³ serexedubε xa a sare fala a səriyε ki ma. A na kolonma jnε xasabi nan ma naxee luxi beenu Xɔreya Nε xa a li. Na kanyi xa a sare fi na lɔχɔε yati, barima a səniyen n tan Alatala bε. ²⁴ Xɔreya Nε na a li, na

χε gbilenma na χε kanyi singe nan ma, boore a sara naxan ma. ²⁵ Na saree birin maniyama yire seniyenxi xa se maniya ki nan ma. A kole kerent lanxi garamu fu nan ma.»

²⁶ «Mixi yo mu nōma a xa xuruse di singe fide n tan Alatala ma, barima a jan findixi n tan Alatala gbe nan na. Xuruse xungbe nun a lanma di singe birin findixi n tan nan gbe ra. ²⁷ Mixi nōma sube raharamuxi xa di singe xun sarade. Na mixi xa a sare fi, a man xa kōbiri nde sa na fari. Na findima kōbiri naxan na, a na sube sare nan itaxunma dōxō suuli ra, a fa dōxō kerent ba a ra, a na fi a xunsare ra. Xa a kanyi mu a xun sarama, a xa a mati a sare ra.»

²⁸ «Kōnō se ndee na mixi naxee fima n tan Alatala ma a bōjē birin na e findi n gbe ra, adama mu nōma nee xun sarade sōnōn. Nee bara seniyen, nee bara findi n tan Alatala gbansan gbe ra. Nee nōma findide mixi, xuruse, χε, xa na mu a ra se gbete ra. ²⁹ Mixi se naxee fima n tan Alatala ma na mōoli ra, e xun mu nōma sarade, fo e xa faxa ne.»

³⁰ «Bōxi farile birin findima n tan Alatala nan gbe ra, sansi xōri naxan naminima nun wuri bili naxan bogima. Na farile birin fima n tan Alatala nan ma. ³¹ Xa mixi nde wama a xa farile xun sarafe, a xa a sare fi, a man xa kōbiri nde sa na fari. Na findima kōbiri naxan na, a na se sare nan itaxunma dōxō suuli ra, a fa dōxō kerent ba a ra, a na fi a xunsare ra. ³² Xuruse farile birin findima n tan Alatala nan gbe ra, xuruse xungbe nun a lanma, xuruse demadonyi naxan birin kōntima. Na farile birin fima n tan Alatala nan ma. ³³ Xurusee mu matoma xa a fan, xa a mu

fan. Xuruse mu nōma masarade xuruse gbete ra,
xa na mu a ra na firinyi birin səniyenma ne, e
findi n tan Alatala gbe ra, e sese mu nōma xun
sarade sənɔn.»

³⁴ Alatala xa yaamarie nan na ki, a naxee
so Annabi Munsa yi ra Turusinina geya fari
Isirayilakae bε.

**Soso Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila
The Holy Bible in the Susu language of Guinea (Soso
Kitaabuie: Tawureta, Yabura, Inyila Bible)**

copyright © 2015 Mission Evangélique Reformée Néerlandaise et les Traducteurs Pionniers de la Bible

Language: Susu

Contributor: Mission Evangélique Réformée Néerlandaise

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

f1d08866-ea3e-5b9b-b506-e7690c5c61d2